

aikor.

TDKIKOM

2026ko azaroa • #273

ALTXA BURUA TXORIERRI

Pantailen disdira iluna

KULTURAREN JAIALDIA

2026ko abenduaren 4tik 8ra

61. DURANGOKO AZOKA

durangokoazoka.eus

aikor.

Argitaratzailea:

TOTOAN Txorierriko Euskara Elkartearen Federazioa (Lagatzu, Zorrizketan, Altzora, Darabilgu eta Tximintx komunitatea)

Zuzendaria:

Xabier Goienetxe

Erredakzio burua:

Mikel Reina Barros

Argazkiak eta maketazioa:

Aner Mentxaka Alvarez

Administrazioa eta publizitatea:

Ruth Bilbao

Kolaboratzaileak:

Udane Goikoetxea Bilbao
Asier Oruetxebarria
Xabier Diaz
Jone Goitisoló Uriarte
Txerra Rodriguez
Iñaki Olabarrieta
Jose Angel Mentxaka

Albisteak:

txorierri@aikor.eus | 688 864 135

Kudeaketa:

aikor@aikor.eus | 747 406 561

Administrazioa eta publizitatea:

admin@aikor.eus | 688 782 642

Inprimategia: Gertu

Banaketa: Pac publicidad

Ale kopurua: 8.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

aikor aldizkariak ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen edota iritzien erantzukizunik.

CC BY-SA 3.0

Aitortu - Partekatu Berdin 3.0 Moldatu gabea

SUMARIOA

- 4 Iritzia
- 4 Gutuna
- 5 Berri laburrak
- 12 Zozketak
- 13 **La Moderna Kafetegia - Okindegia**
DIRUZ BABESTUTAKO EDUKIA
- 14 **Ipar Alde Abesbatza**
- 16 **Txoriberri**
- 18 **Altxa Burua**
- 24 **Zamudioko Azoka**
- 27 **Zamudioko jaiak**
- 30 Atzera begira
- 31 Teknologia
Bakarrik hozten diren materialak
- 32 **BATUZ**
- 33 Mihigintza
Mende bat Txorierri euskaldunean: zer aldatu da?
- 34 Menditik patxadaz
Ibernola
- 37 Denbora-pasak
- 38 Azaroko agenda

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAK BABESTUTAKO HEDABIDEA

IRITZIA

Animalia pentsalariak

ASIER ORUETXEBARRIA
Irakaslea

Arratsalde on. 1500 karaktere inguruko iritzi arikulu bat egin behar dut. Gaia adimen artifizia da. Bere erabilerari buruz idatzi behar dut, bere alde onak eta txarrak aipatu eta argudioak emanez arrazoitu. Mesedez, idatzi eidazu artikulua hau. Eskerrik asko.

Hau idatzi dautsot bi adimen artifizial desberdinei. Nik argi ditut zeintzuk diren alde onak eta txarrak, gitxienez azalekoak, larregi sakondu barik. Emandako azalpenakaz bat nator. Medikuntzan di-tuen abantailak, lan errepikakor askoren automatizazioa eta holango batzuk dira aldeko argudioak. Kontrakoak, gehie-gizko menpekotasuna, lan merkaturako mehatxua edo datu faltsuen sorkuntza.

—
**“Hau da gizakion
altxorrik handiena,
pentsamendu kritikoa
izatea, bizitzaren
edozein alorrerako
balio dauna”**
—

Zerbait originalagoaren zain egon naz, baina ez. Are gehiago, ondorio modura, nahiz eta nik ondorioz ez eskatu, berbera jarri dabe, oso antzekoa. Batak: *Adi-men artifiziala ez da berez ona edo txarra;*

dena gure esku dago. Besteak: Adimen artifiziala ez da berez ona ala txarra; guk ematen diogun erabilera da gakoa.

Bietako baten esaldi bi, aldiz, asko gus-tatu jataz: *Pentsatzeko eta ikasteko gaita-sun batzuk ahuldu daitezke eta ez da gure pentsamenduaren ordezkaria izan behar.* Hau da gizakion altxorrik handiena, pentsamendu kritikoa izatea, bizitzaren edozein alorrerako balio dauna. Ikerke-ta zientifiko aurreratuenetan, albiste bat irakurri edo entzutean edo artikulua bat idaztean. Animalia arrazionalak gara, eta arrazional horrek, asko laburbilduz, pentsalaria esan nahi dau. Animalia pentsalariak gara. Pentsatzeak eta eza-gutzak aske egiten gaitu. Eta euskaldu-nok libre bizi gura dogu, ezta?

Kairós eta lógos: pentsetako astia

UDANE GOIKOETXEA BILBAO
Kazetaria eta irakaslea

Greziarrek baekien denporea ez dala beti gauza bera. *Chrónos*, erlojuak neurtzen dauan denpo-rea da; *kairós*, barriz, une egokia; zerbait ulertzeko edo ikasteko aukerea. *Lógos* berbeak arrazoia, berbea eta pentsamen-tua batzen ditu. Bi kontzeptu horreek gaur egungo gizarteari begiratzeko leiho interesgarriak dira: denporea badaukagu, baina ba ete daukagu pentsetako erarik?

Goizetik gauera arte, pantailak gure arreta bereganatzeko lehian dabiltz. Me-zuak, bideoak, albisteak eta eretxiak bata bestearen atzetik kontsumitzen doguz. Informazinoz gainezka bizi gara, baina horrek ez dau esan gura gehiago ulertzen dogunik. Eduki batetik bestera igaroten gara, irakurritakoari buruz hausnartzeko tarterik hartu barik.

Non geratzen da, beraz, *kairós*? Noiz hartzen dogu liburu bat patxadaz irakur-

—
**“Irakurtzea ez da
informazinoa
jasotea bakarrik;
zalantzan jartzea,
loturak egitea eta
norberaren eretxia
eregitea be bada”**
—

tzeko edo ideia bati askotariko ertzetik begiratzeko denporea? Irakurtzea ez da informazinoa jasotea bakarrik; zalantzan jartzea, loturak egitea eta norberaren ere-txia eregitea be bada.

Halandaze, hor agertzen da *lógos*: ber-ba egitea ez da arrazoitzea. Sare soziale-

tan, askotan, azkar erantzutea garrantzi-tsuagoa da esandakoari buruz pentsatzea baino. Horregaitik, hezkuntzak ikasleei informazinoa bilatzen irakasteaz gainera, ulertzen, egiaztatzen eta kritikoki azter-tzen be irakatsi behar deusie.

Euskal Herriko irakurmen-eremuek be, jakina danez, kezka sortzen dabe. Irakurtzeko zailtasunak ez dira hizkun-tza-ikasgaira mugatzen, ikasteko, mani-pulazinoa antzemoteko eta herritar auto-nomoak izateko oztopo dira.

Beharbada, egun bakoitzean pantaila-tik kanpo hoge minutu irakurtzen emo-tea hasiera ona izango litzateke. Ez dogu beti informazino gehiago behar, jasoten doguna hobeto ulertzea baino.

Kairós pentsetako unea da; *lógos*, pen-tsamentuei berbak jartzeko gaitasuna. Dana arin gertatzen dan mundu honetan, gelditzen ikastea be aurrera egitea da.

GUTUNAK

Datorkigun 'Panorama'

URRIAREN 8AN AIKOR.EUS-EN ARGITARATUTA

OIER BRAVO ALONSO

Gidoilaria, ikerlaria eta musikaria

Euskotreni itxaroten nion bitartean, nire etengabeko *scroll*-ean txertatu den bideoak harritu nau. Bertan, gaztelaniaz, eta makro-kontzertu baten argazkia ondoan, urriaren 17an Panorama Orkestrak Zamudion emango duen kontzertuaren berri ematen zen. Nire kuriositateak Googlen 'Orquesta panorama precio' hitz-sorta bilatzera eramane nau. Ez dut hemen jarriko bertan ateratzen zena, baina kultur langile prekario sondikoztar honentzat gehiegi zen. Horrekin, ez dakit zenbat gauza egin zitezkeen.

Eta errua ez da orkestrarena. Inondik inora. Haien ikuskizuna eskaintzen dute, beren osagai guztiekin: *hit* uholde bat, pentsatzen uzten ez duten argiak eta %20 oean funtzionatzen duen espektakulu

bat. *TikTok*-eko algoritmo amaigabearen antzera, etengabeko estimulu jariora, arnasa hartzeko tarterik ere uzten ez duena. Ez du ikuslea aspertzeko tarterik uzten, ezta segundo batez ere.

Hau dena, nola ez, euskara eta euskal kultura albo batera utzita. Baina, esandakoa, hau da kontratatzen dena, ez dute ezkututzen. Hemen, nire uste apalean, hausnarketa egin behar da programazioaren aldetik. Nork pentsatu du herriak eta Txorierrik hau behar dutela? Nork dauka premia ukaezin bat *Potra Salvaje* lau haizetara abesteko Zamudioko parke batean? Jendea entretenitzea besterik ez al da helburua? Edo kultur ekintza batek badu beste funtziorik ere? Zer leku uzten diogu gure inguruko artistei eta kultur eragileei?

Kezkatzen nauena joera bat sumatzen hasia naizela da. Ez dira gutxi eskualdean –Loiun, Derion, Zamudion– halako ekitaldiak programatu diren aldiak, eta guztietan izan dut egun batetik bestera *Bienvenido*, *Mister Marshall* filmean bezala sentitzearen sentsazioa: orkestra hauek zerutik jaitsitako zerbait balira bezala, herri osoa haien zain egongo balitz bezala.

Agian horixe da gakoa: Txorierri plasztikozkozko kultura azukretsuaeren erdigune bihurtzea. Eta etor dadila mundu guztia! Nik zer dakit.

Hilaren 17an Hiru Bat dantza taldearen urteurrena amaitu ondoren, nik eta nireek berriro hartuko dugu trena Bil bora joateko, gure herriek pixkanaka eskaintzeari uzten ari zaizkigun zerbaiten bila.

Etxebizitza eskubidea bermatzeko, espekulazioari ez!

JON LARRABIDE FULDAIN

Mugimendu Sozialistako kidea

Aldrebesa da gero bizi dugun testuingurua! Urteak pasatzen ari dira asteotan. Normala inguratzen gaituen errealitateak kezka eragitea. Kezka guztien artean bada bat nabarmentzen dena: etxebizitzarena. Eta ez da gutxiagorako, benetan kezka-garria baita egoera.

Herritarren bizi baldintzek etengabe okerrera egin dute azken urteotan. Urterik urte gastuek gure begien aurrean gora nola egiten zuten ikusi dugun bitartean, ez dugu izan soldaten kasuan berdina esateko aukerarik izan. Ekuazioa garbi dago. Ekuazio honen baitan, etxebizitza ez da salbuespen bat (honezkeror inor harrituko ez duen arren), eta hala izatekotan, izan duen hazkunde mailarengatik da.

Bertsio zabalduenak dioenaren aurka, etxebizitzarena ez da eskaintza ara-

zo bat. Are, datuek adierazten dutenaren arabera, prezioen igoerek eraikitze maila altueneko zikloekin bat egin izan dute historikoki. Tematu arren, arazoaren muina ez dugu bertan topatuko. Izan ere, auzia beste bat da. Gainontzean bezala, bi alde baitaude hemen. Gehiengo batentzat kezka eta gastu den bitartean, gutxiengo batentzat aberasbide da etxebizitza. Horrela dira gauzak? Edo horrela daude?

Etxeak egon badaude, baina noren eskuetan? Eta zertarako? Eta garrantzitsuena, noren esku egon behar du arlo honen gainera erabakimenak? Lapurtu eta ezkutatu dizkigute erreferentzia historikoak, etxebizitzaren alorrean aldaketa sakonak egitera ausartu eta milioika pertsonaren bizitzak aldatzeko hautua egin zutenak. Kontrara, errentista eta espekulatzailen intere-

sen garante izan da PSOEren gobernua, eta horren erantzule dira ekinbide hau babestu duten alderdiak ere. Deskafeinatutako neurriak, inpakturik gabeak edo errora ez doazenak, etxebizitzaren negozioaren ondotik hatz-puntetan pasatzen direnak.

Hauek osatzen dute azaroaren 11ko grebaren atze-oihala, eta hau da greba honetan parte hartzeko luzatzen dizuegun deia. Jakin nahi hutsak, proposamenek, parte hartze aktiboak... guztiek dute lekua grebara bitarte, baita greba ondoren ere, Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatu Sozialistatik Txorierri antolatutako Greba Asanbladetan. Animatu eta parte hartu. Askok dugu egiteko.

Etxebizitza eskubidea bermatzeko, eta beharrianen arabera planifikatzeko, espekulazioari ez! Azaroaren 11n, Greba Orokorra!

Sondikako Tokiko Energia Komunitateak “interes handia” sortu du

TEK Sondika tokiko energia komunitateak “interes handia” sortu du herrian. Hain zuzen ere, egindako informazio bilerak “arrakastatsua” izan dela nabarmendu dute. Sondikako Kultur Etxean 40 lagun inguru elkartu ziren. Bertan, proiektuaren xehetasunak ezagutzeko aukera izan zuten herritarrek. Bertaratutakoek “interes handia” erakutsi zuten ekimenarekiko eta galdera asko egin zituzten komunitatearen funtzionamenduari, atxikitzeko prozesuari eta proiektuaren ezaugarriei buruz. TEK Sondika elkarteko kide guztiak sondikoztarak dira, eta beraiek arduratzen dira kudeaketaz. Hau da, komunitatearen kudeaketa ez da Sondikako Udalaren ardura izango, nahiz eta udalak proiektua babestu eta sustatu duen. “Udal Gobernuarentzat lehenasunezkoa da energia ekoizpen eta kontsumo jasangarria bultzatzea eta udalerraren trantsizio energetikoan aurrera egitea”, azaldu dute.

20.000 euro bideratuko dituzte auzo komunita- teentzako diru laguntzetara

Sondikako Udalak 20.000 euro bideratuko ditu auzo komunitateentzako diru laguntzetara, “udalerriko fatxadetan garbiketa, pintura edo muralismo lanak egiteko”. Ekimenaren helburua da pintaden aurka egitea eta eraikinen kanpo irudia hobetzea. Laguntzak eskatzeko baldintzei, epeei eta gainerako xehetasunei buruzko informazioa udalak emango du ezagutzera ohiko komunikazio bideen bidez.

BERRI LABURRAK

Bertso saio historikoa, Arbildua Jai Batzordearen 50. urteurrenean

Mikel Deuna Jaiak ospatu dituzte aurtengo ere Loiuako Laurotan. Baina aurtengoak bereziak izan dira, Arbildua Jai Batzordeak 50 urte bete baititu. Ospakizun modura, Mikel Deuna eguneko bertso saioa historikotzat jo dute. Hori bai, “errelebo falta” nabaritzen dute. Hain zuzen ere, jaietako egitaraua arrakastatsua izan bazen ere, san migel egunean, irailak 29, elkartu zen jenderik gehien. Jendetza elkartu zen bertso saioaz gozatzeko, bertsolariak ere goi mailakoak ziren: Etxahun Lekue, Igor Elortza, Oihana Bartra, Onintza Enbeita edota Xabi Paia. Hori gutxi ez, eta beteranoagoek ere parte hartu zuten, Xabier Amurizak, esate baterako. “Giro oso polita sortu zen, beterano asko etorri ziren eta guztien artean aspaldian ez ikusitako jendetza elkartu zen. Ezin hobeto joan zen, eta izenengatik jende asko

erakartzea lortu genuen”, azaldu dute antolatzaileek. Ordu eta erdiko bertso saioa eskaini zuten bertaratu zirenen gozamenarako. 50 urte daramatza Arbildua Jai Batzordeak horrela, eta jarraikortasuna emateko esperantzarekin. Hori bai, “errelebo falta” nabaritzen dute: “Ostera ere gero eta indartsuago gaude, bertakoek eta ingurukoek asko estimatzen dute jaiak dira, bertso saioak, adibidez, sona handia dauka. Baina gazteen laguntza gehiago behar dugu, ez dira errez 50 urte betetzen”. Aurtengo ere eskertu dutela Loiuako Bakarrak gazte taldearen laguntza, batez ere txosna antolatzeko orduan: “Barraren beste aldean egotearekin azkenean aspertuta amaitzen duzu, horregatik eskertzen dugu gazteen parte hartzea eta laguntza”. Horrela jarraitu nahi dute, posible bada, beste 50 urtez.

‘Emakumeak zientzian’ erakusketa Zamudiora ailegatuko da azaroan

‘Emakumeak zientzian’ erakusketa Zamudiora helduko da azaroan, Dorretxera, hain zuzen ere. Dorrean jarriko dute azaro guztian zehar. Aurretik, Bizkaiko beste hainbat herri bisitatuko ditu erakusketak. Bizkaiko Foru Aldundiko Enplegua, Gizarte Kohesioa eta Berdintasuna Sustatzeko Foru Sailak antolatu eta bultzatutako erakusketa da. Horrenbestez, zamudioztarrek erakusketaz gozatzeko aukera izango dute azaro guztian zehar. “Helburu nagusia da komunikabideetako genero-estereotipoen buruzko hausnarketa kritikorako tresnak herritarrei hurbiltzea, eta, aldi berean, emaku-

meek zientziaren eta ikerketaren arloan historian izan dituzten eta gaur egun dituzten eginkizuna eta ekarpenak ezagutzera ematea”, azaldu dute antolatzaileek. Teresa Laespada Enplegua, Gizarte Kohesioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru diputatu eta ahaldun nagusiordeak emakume gazteentzako erreferenteak sortzeko premian jarri du arreta: “Funtsezkoa da zientzian eta ikerketan erabakigarriak izan diren emakumeek dagoen lekua izatea memoria kolektiboan. Etorkizuneko belaunaldiak inspiratu eta emakumeen talentuak mugarik ez duela erakutsi nahi dugu”.

BERRI LABURRAK

'A ze marroia' kanpainaren bidez, hondakin organikoetan %22 gehiago bildu dute

Bizkaiko Foru Aldundiak Garbikerren bidez bultzatutako *A ze marroia* kanpainan 30 ekintza egin ditu 28 udalerritan, tartean Derion. Edukiontzi marroiarekiko 1.021 atxikipen gehiago sortu dituzte eta 1.100 ikasle baino gehiagorengana iritsi dira. Hondakin organikoen gaikako bilketak gora egiten jarraitzen du Bizkaian. *A ze marroia* kanpaina hartu duten udalerriek %22 gehiago erregistratu dute abuztura arte. Kanpainak helburu jakin bat izan du hasieratik, hain zuzen ere, "edukiontzi marroia herritarrei hurbiltzea, zalanatza ohikoenak argitzea eta erabilera erraztea". Urtarriletik ekainera bitartean, karabanak Bizkaia zeharkatu eta zuzeneko 30 ekintza gauzatu zituen 28 udalerritan; tartean Derion. Urteko lehen sei hiletatik bertatik igarri zen kanpainako udalerrietako bilakaera positiboa. Urtarriletik ekainera bitartean, bilketa 2025eko 4,26 milioi kilotik 2026ko

5,15 milioira handitu zen, hau da, 900.000 kilo gehiago edo % 21eko hazkunde metatua. "Hazkunde horretan ikus daiteke zer-nolako lana egin duten udalek eta inplikaturako gainerako eragileek hondakin organikoaren bereizketa errazagoa izan dadin eta Bizkaia gaikako bilketan aurrera egin dezan".

5 hilabetez, Artxandako tuneletako Salbe-Txorierri tartea itxiko dute

Artxandako tuneletako Salbe-Txorierri tartea bost hilabetez itxita egongo da, azaroaren 2tik aurrera, obrenatik. Jarduketaren aurrekontua 20,6 milioi eurotik gorakoa da. Ibilgailuen joan-etorrietan izango du eragina, baita Bizkaibuseko zerbitzu batzuetan ere. Lanen ezaugarriak direla-eta, tunela erabat itxita eduki beharko da obretarako aurreikusitako bost hila-beteetan. Lanak, batez ere, antzemandako egiturazko kalteak konpontzera eta dauden iragazketak ezabatzerat bideratuko dituzte. Azaldu dutenez, mozketa indarrean sartu baino lehen, Garraio, Mugikortasun eta Turismo Sailak informazio zehatza jakinaraziko du lanek dirauten bitartean trafikoa, ordezko ibilbideei eta garraio publikoan gerta daitezkeen aldaketek buruz.

ESTREINATU SALTOKIKO TERMINAL BERRIA.

Hasi

€-tik aurrera lehen 6 hiletan*

INTERESATZEN ZAIT

Ondoren, 7 €-tik aurrerako hileko kuota**, zure negozioaren fakturazioaren arabera.

LOKALIA

* Promozioak 2026ko abenduaren 31ra arte balio du, gaur egun LABORAL Kutxa STa ez duten saltoki berrientzat. Android STRako eta ST birtualezko eskuiragailu eta Payclick zerbitzuarekin.

** Hileko fakturazio 20.000 €-tik gorakoa bada, % 0,40ko deskontua aplikatuko da zenbateko horretatik gorako tartearen gainean. Enpresa-banetaren bidez egindako hileko fakturazioa eta nazioarteko banetaren bidez eragiketa ez-presentzialen egindako hileko fakturazio osoaren % 10etik gorakoa bada, % 1,5eko tasa aplikatuko zaie eragiketa boriei guztiei. Kuotak saltokiko terminal (ST) baten mantentze-kostua hartzen du baina, eta terminal gehiagari bakoitzeko 5 €-ko komisioa kobratuko da.

Rokodromoa garaile, aurrekontu parte hartzaileetan

Guztira 281 derioztarrek parte hartu dute 2027ko aurrekontu parte-hartzaileen bozketa fasean. Udal rokodromoa izan da puntu gehien lortu duen proposamena, 1.416 punturekin. Bigarren boleibol zelaia geratu da, hirugarren pump track-aren handitzea, eta laugarren petanka eta kaniketarako pista. Udalak 120.000 euroko partida gorde du proiektu irabazlea gauzatzeko. Bozketaren emaitza ezagutu ondoren, beharrezko azterketa teknikoa jarriko dute martxan rokodromoaren “kokapen egokiena zehazteko eta haren ezaugarriak eta eraikitze baldintzak konkretatzeko, bai proiektuaren beharrak bai herrian dauden espazio desberdinen ezaugarriak kontuan hartuta”. Bozketara aurkeztutako lau proposamenen azken sailkapena honako hau izan da:

1. Rokodromoa: 1.416 puntu.
2. Boleibol-zelaia: 1.340 puntu.
3. Pump track-aren handitzea: 1.148 puntu.
4. Petanka eta kaniketarako pista: 776 puntu.

BERRI LABURRAK

Erlezi, areto sozio-kulturala aldarrikatzeko sortua

Zamudioko kultura, kirol eta bestelako elkarteek indarrak batu dituzte herrian areto sozio-kultural bat aldarrikatzeko. Horretarako, Erlezi pertsonaia sortu dute. Hain zuzen ere, “erabilera anitzeko espazio baten falta” daukate aspalditik herrian. Hiru Bat dantza taldearen 55. urteurrenean osatu zuten aurkezpena eta urriaren 23ko

Porrotx, Marimotots, Pupu eta Loreren ikuskizunean ere izan ziren. Erleak erreferentzia moduan hartzea ez da kasualitatea izan: “Erleak, talde sozio-kulturalak bezala, beharrezkoak gara bizitzarako. Erle barik, kultura barik, lan sozial barik, giza bizitza galduko da”. Horretarako, “elkarlanaren bidez” egin nahi dute aurrera.

BERRI LABURRAK

DIRUZ BABESTUTAKO EDUKIA

In Sukaldeak, CD Derioren babesle ofizial berria

In Sukaldeak eta CD Deriok indarrak batu dituzte. Horrela, In Sukaldeak futbol taldearen babesle berria da 2026-2027 denboraldian, hain zuzen ere, bigarren taldeak kamisetaren aurrealdean eramango du babesletza. Derio egoitza izanik, Txorierriko etorbidea 9an, Arteaga eraikinean, herriko futbol taldea hauspotu nahi izan dute, Larrabetzuko Uritarrako harrobiarekin egiten duten bezala. “Oso garrantzitsutzat” jotzen dute inguruko elkarteekin lankidetzat eta harremanak sustatzea: “Gure marka zabaltzeko beste modu bat da, azkenean Bizkaia osotik jokatzeko du CD Deriok eta dena da lagungarria, batez ere herrikoa izaterakoan”. Futbol klubetik ere “oso eskertuta” agertu dira jarritako konfiantzagatik.

Gertuan bulegoak ordutegia egokitu du “herritarren arreta beharretara egokitze”

Urritik, Gertuan zerbitzuak ordutegi berria dauka, “herritarren benetako arreta beharretara egokitze”. Astelehen, eguzten, eguen eta barikuetan: 08:00etatik 15:00etara eta martitzenetan 08:00etatik 18:00etara. Horrela, astelehenetik barikura ordu erdi aurreratuko

dituzte bai irekiera bai itxiera. Aldaketa zerbitzuan erregistratutako erroldaren azterketaren arabera erabaki dute, 15:00etatik 15:30era ia ez baitago eskaririk. Aldaketa horrekin, Derioko Udalak ordutegi “sendoagoa eta egokituagoa” eskaini nahi du.

Deriok bi BizkaiBizi puntu eta 20 bizikleta izango ditu 2027an

Deriok beste urrats bat egingo du 2027an mugikortasun jasangarriko alternatibaren garapenean. BizkaiBizi Bizkaiko Foru Aldundiaren bizikleta elektrikoaren zerbitzu publikoaren eskutik, herriak bi puntu eta 20 bizikleta elektriko izango ditu: Aldekonen eta tren geltokiaren ondoan. BizkaiBiziren etorrera Derioko bidegorrien sarea zabaltzeko, konektatzeko eta horri jarraipena emateko azken urteetan egindako lanari gehitu behar zaio. Derio Ciclable 2023+ estrategiaren barruan, Herriko Plazaren eta Landa Kalearen arteko ibilbide berria izan da azken aldiko “lan garrantzitsuenetako bat”. Horri esker, Euskotrenen geltokia eta Bizipark bizikleta sarearekin lotu ahal izan dute. Era berean, aurreikusten dute aldundiaren sarea zabaltzen jarraitzea Txorierriko etorbidea eta Maurikobaso aldera, eta ingurumenaren aldetik eremuaren bizikletentzako egokitzapena osatzea. Eremu horretan, oinezkoentzako eta txirrindularientzako joan-etorriak lehenesten dute. “Helburua da gero eta konektatuago dagoen sare baterantz aurrera egitea, eguneroko joan-etorriak bizikletaz egiteko eta garraio publikoarekin konbinatzeko”. BizkaiBizirekin, bidegorriekin, Biziparkeekin eta zirkulazioa lasaitzeko neurriekin, Deriok ibilgailu pribatuaren alternatibak gehitzen jarraitzen du, gutxiago kutsatzen duten joan-etorriak eta protagonismo handiagoa duten hiri-espazioak errazteko”, azaldu dute.

ZAMUDIO-DERIOKO LURLANGILEEN ETXEA

Santi Mami auzoa, 1
Tel.: 94 454 10 06
Faxa: 94 454 12 15
48170 Zamudio (Bizkaia)

Centro Dental
Txorierri

Rocío Astorkia Bordegaray
Col. nº 48000759

Ainhoa Rodríguez Mella
Col. nº 48001337

Igone Nieto Hernández
Col. nº 48001462

Mitxine 7, behea - 48150 Sondika
(geltoki aurrean)
Tfno. 944 711 639 - Larrialdia: 670 985 885
www.cdtxorierri.es

ORTODONCIA21

Al-apaindegia

Mª Antonia Llodio

Txorierri etorbidea, 6
Tel.: 94 452 02 70

48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

Txorierriko 29. ipuin lehiaketa, martxan

Lanak entregatzeko azken eguna azaroaren 20a da, herrietako liburutegietan edo Mankomunitatean. Bost kategoria banatu dituzte, adinaren arabera: A kategoria 7 urtera arte, B kategoria 8 eta 9 urtekoak, C kategoria 10 eta 11 urtekoak, D kategoria 12 urtetik 15 urtera artekoak eta E kategoria 16 urtetik gorakoak. Lanak euskaraz izan behar dira eta gaia librea da. Lanen ebaluaketan, besteak beste, irudimena, kreatibitatea eta presentazioa hartuko dituzte kontuan. Lanak ez dira lau orrialde baino luzeagoak izango eta parte-hartzaile bakoitzak ezingo du lan bat baino gehiago aurkeztu. Lanak gutunazal handi batean aurkeztu behar dira eta kanpoko aldean kategoria eta bakoitzari dagokion udalerrria baino ez dira idatziko. Gutunazal barruan ipuina eta beste gutunazal txikiago bat sartuko dira. Gutunazal txikiaren barruan izendeturak, helbidea, adina eta telefonoa jarri behar dira. Kategoria bakoitzean sari bat banatuko dute eta kategoriako eta herriko bi akzesit emango dira. Akzesitak, Loiu, Sondika, Derio, Zamudio, Lezama eta Larrabetzuko sari gabeko bi ipuin onenei emango diete.

15.000 euroko aurrekontua, gazteentzako gimnasioko laguntzetarako

Sondikako Udalak 2026an gimnasioa erabiltzeagatik ordaindutako kostuaren %50eko dirulaguntza emango die herrian erroladatutako 16 eta 25 urte bitarteko gazte langabeei, “baldin eta udal kiroldegiko urteko abonatuak badira”. Deialdiak 15.000 euroko aurrekontua dauka, eta gazteen artean kirola sustatzea du helburu. Laguntzak eskatzeko informazioa laster emango du udalak ezagutzera, ohiko komunikazio bideetatik.

BERRI LABURRAK

'Etxebizitza eskubidea bermatzeko, espekulazioari ez!' lelopean osatuko dute greba orokorra azaroaren 11n

LAB, ELA, ESK, Steilas, Etxalde, Hiru, Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatuen Sarea eta Etxebizitza Sindikatu Sozialistak azaroaren 11rako greba orokorra deitu dute. Azpimarratu dute greba orokorrean “Euskal Herriko markoa babestu eta defendatu” nahi dutela. Bilbon, azaroaren 11n, 12:30ean hasiko da manifestazioa Arriagan. Arratsaldean ere mobilizazioak egingo dituzte hiriburuetan eta zenbait herritan.

Sindikatu deitzaileek nabarmendu dute “etxebizitza eskubide bermatua izan dadila eta espekulazioarekin amaitu beharra dagoela”. Lan Harremanetarako eta Babes Sozialerako Euskal Esparruan “sakontzeko unea” dela uste dute. “Etxebizitza langileria pobretzeko eta berau zeharkatzen duten arrakala matxista eta arrazistak sakontzeko arrazoi nagusietako bat bihurtu da. Zentzu horretan, etxebizitzak bermatutako eskubidea izan beharko luke, publikoa, osasungintza eta hezkuntza diren neurri berean”.

Kalitatezko etxebizitza bermatze aldera, hiru aldarrikapen nagusi defendatzen dituzte: “Batetik, espekulazioaren espropiazioa, bestetik, jardun espekulatioaren debekua eta, azkenik, etxebizitzaren eta bitartekoen antolaketa justua, langileriaren beharren arabera antolatua”. Bestela, “espekulazioak eta

errentismoak bere horretan” jarraituko dutela diote.

PSOEk gidaturiko gobernua zuzenean kritikatu dute, “azken 8 urteetan ez baitu inolako neurririk hartu egoera egituraz aldatzeko”. Hala ere, maila guztietako ardurak seinatu dituzte, bereziki Eusko Jaurlaritzarena eta Nafarroako Gobernuarena. “Etxebizitzaren esparruan eskumen zabalak izan arren, negozioa indartzen duten politikak babesteko erabili dituzte. Alderdi guztietako udalen ardura ere seinatu dugu, alternatibarik gabeko etxegabetzeak egin baitira horietako batzuetan”.

“Azaroaren 11rako greba orokorra deitu dugun sindikatuok ez dugu onartuko alderdiek etxebizitzaren auzia euren interesetarako erabil dezatela, konponbide errealek planteatu gabe”. Era berean, etxebizitzaren bidez ez ezik, soldaten debaluazioaren bidez langileriak bizi duen pobretzea salatu dute deitzaileek, eta azaroaren 11ko greba orokorraren aldarrikapen nagusietako bat soldadak duintzea izango dela gogorarazi dute.

Ez dira oraindik 8 hilabete bete 1.500 euroko gutxieneko soldata propioaren aldeko greba orokorra egin zutela. “Horregatik, kaleak hartu eta erroko eraldaketak bultzatzeko unea dela defendatu dugu bertaratuak sindikatuok”.

LANBIDE BERRI BAT IKASI NAHI DUZU?

**C GRADUA
ZIURTAGIRI PROFESIONALA**

INFORMAZIO GEHIAGO
94 403 40 60

IKASTOLAK

ZOZKETAK

Aikorren komunitatearen parte izateak saria du. Hilero hainbat sarrera eta opari zozkatuko ditugu gure irakurleen artean. Argibide gehiago: aikor.eus/zozketak

ERRIGORAREN saski berdea

Zozketan izena emateko azken eguna: **Azaroak 15**

Hontza Museorako sarrerak

Hilero Hontza Museorako sarrera bikoitza!

Zozketan izena emateko azken eguna: **Azaroak 15**

ERRIGORAREN saski gorria

Aikorlagunen artean zozkatuko da. Ez da beharrezkoa izena ematea.

JumpYarderako sarrerak

Hilero hilero JumpYarderako sarrera bikoitza!

Zozketan izena emateko azken eguna: **Azaroak 15**

Eguneko menua bi pertsonarentzat BASERRI ANTZOKIAN

Hilero bi lagunentzako menua zozkatuko dugu zuzenean gure aikorlagunen artean. Ez da beharrezkoa izena ematea.

AURREKO HILABETEKO IRABAZLEAK:

Ura bere bidean:
Asun Gaztelu Onaindia

Arriagaren aterkia:
Ane Seijas Urizarbarrena

JumpYarderako sarrerak:
Alaitz Artetxe Ornes

Hontza museorako sarrerak:
Ane Leniz Ereño

LA MODERNA KAFETEGIA - OKINDEGIA

Eguneko lehen kafearen garrantzia

“Bezeroak ahalik eta ondoen zaintzen saiatzen naiz, maitasunez eta errespetuz, etxean bezala sentitu daitezen”. Horrela laburtzen da La Moderna kafetegia-okindegia. 2023tik, Rosenberg da Silva Rocharen eskuetan dago, Lezamako Aretxalde kaleko 64. zenbakian. Martitzenetik domekara dago zabalik 06:30etik 15:00etara, astelehenetan bakarrik ixten dute. Harremanetan jartzeko 946 09 50 91 telefonoa dute eskuragarri.

Gauza gutxi daude goizeko lehen kafea baino garrantzitsuagoak direnak. Egunari aurre egiteko modua baldintzatu dezake eta guzti. Hori ondo baino hobeto daki Rosenberg da Silva Rochak, La Modernako jabeak. Horregatik, “tentuz eta mimoz” egiten ditu lehen orduko kafeak. Hori gutxi ez, eta bezeroei beraien iritzia eskatzen die eta guzti. Dena, zerbitzua “ahalik eta onena” izateko. Hain zuzen ere, “hurbileko tratua eta ezagutza” dira La Modernako ezaugarri nagusiak. “Egunerokotasuneko bezeroekin batez ere, dagoeneko atetik sartzen direnerako prest izaten dute beraien kafea, beraien gustura, beti nahi izaten duten bezala”, azaldu du. Azkenean, askotan, ez da izaten denbora askorik, ezta kafeaz gozatzeko ere. “Toki ezin hobea da lane-

ra joan aurretik edota seme-alabak eskolan edo autobusean utzi ostean gosari on batez gozatzeko”. Azkenean, La Moderna gosaria hartzeko baino askoz gehiago da: topagune bat da. 20 urte baino gehiago daramatza jabeak herrian, baina betidanik izan du begiz jota La Moderna, behingoz hartu ahal izan zuen arte, duela hiru urte. “Tokia ezin hobea da, herriko puntu estrategiko batean dago kokatuta, beraz, zukua atera behar zitzaion”. Baita lortu ere. Askotariko gosariak prestatzen ditu, pintxo hotz zein beroak, gozogintzako... Hori gutxi ez, eta ogia edota egunkariak ere baditu. Hurbiltasunetik egiten du lan bere produktuekin ere, tartak edota opilak Larrabetzuko Sarrikolatik ekartzen ditu. Rosenberg da Silva Rochak eskerrak eman nahi izan dizkie bere bezero eta lagunei.

T MIKEL REINA BARROS | ANER MENTXAKA ALVAREZ

IPAR ALDE ABESBATZA

Iparra galdu barik

Derioko Ipar Alde abesbatzak 50 urte betetzen ditu aurten. Gaur egun ez daude abeslari kopuru aldetik beraien kopuru onenean, baina “ilusioa eta gogoak” mantentzen dituzte. Azarotik aurrera ekimen bereziak antolatu dituzte urteurrenerako.

Urteurrenak, berez, ospakizun urteak izaten dira: ekintza bereziak, bazkariak, elkargu-neak... Askotarikoak egiten dira. Gehienetan, gainera, ‘beste 50 urteren bila’ eta horrelakoak esaten dira. Urteurren gosea ere badagoelako, gero eta gehiago, hobeto, zer bait handiagoa eta bereziagoa antolatzen.

Baina, batzuetan, ‘beste 50 urteren bila’ esaldia ez da egingarria, edo zaila dirudi behintzat. Hori da Derioko Ipar Alde abesbatzaren kasua. 50 urte betetzen dituzte aurten, eta hauek ere egitarau berezia antolatu dute azarotik aurrera. Etorkizuna, ordea, “iluna” ikusten dute. Ahots grabeen gizonetako abesbatza izanik, batzuek besteko adina oso altua dute, eta “errelebo falta handia” nabaritzen dute.

Javier Zubieta Etxebarriak duela 50 urteko ilusioarekin geratzen da. 1976an sortu zen abesbatza, Derioko Indosa-Magfesa enpresan. Gogoratu du garai ho-

“Ez dago Derioko izena zabaltzea baino harrotasun handiagorik”

rietan askotariko jarduerak antolatzen zituela enpresak, eta tartean, abesteko taldetxo bat sortu zuten. “Musika gustuko genuen batzuk abesteko elkartzin ginen, batez ere, enpresak antolatutako ekintzetan parte hartzen genuen”.

1981an zabaldu zuten taldetxo hori Derioko herrira. Orduan, elizako abesbatzarekin eta Lagun Onak txokoarekin elkartu ziren. Hurrengo urtean Santa Ageda abesteko talde bat sortu zuten. “Esan dezakegu hor hasi zela gaur egungo ezagutzen dugun Ipar Alde abesbatza, bertan hasi ginen entsaiatzen”. Pauso bat

gehiago eman zuten, eta Bizkaiko Abesbatzen Elkartera batu ziren ofizialtasun horren bila. Garai horietan 50 lagun inguru elkartzen ziren abesteko. Gaur egun elkartzen diren 15-20 kideetatik urrun. “Gure ametsa da orduko kopuruetara itzultzea”.

Hasiera horietako “berritasuna eta gogoak” gogoratzen ditu Zubietak. Eta, zelan ez, bidaiak. Asko eta askotarikoak. Pentsa, 1987rako Europatik barrena bidaiatu zuten: Venezian (Italia) abestu zuten, Vienako udaletxean (Austria), baita Nazio Batuen Erakundeko egoitzan ere. “Guretzako izugarria zen, Derio bezalako herri txiki bateko abesbatzak horrelako lekuetan abestea, ez genuen gure ametsik onenetan ere amesten. Guretzako Europa konkistatzea bezala zen. Ez dago Derioko izena zabaltzea baino harrotasun handiagorik”.

Zer aldatu da ordutik? “Gero eta gutxiago garelako, jendea hiltzen da, bizitza da”. Oro har, Ipar Alde bezalako beste

Abesbatza Malagan abesten 2000 urtean eta Santa Ageda ospatzen Aldekonen, 2012an

abesbatza batzuei gertatzen zaie berdina: atzetik ez datoz ordezkaturiko dituztenik. “Beste askori pasatzeak ez du aringarri-ago egiten, errealitatea da”. Zubietak dio abesteko elkartzaren direla, inork ez duela musika ikasi, abesten ikasten dutela gehiago, ekinez egiten dute. “Gizartean denok abesten dugu, hobeto edo txarrago, oro har, gehienek ez dakite, baina lagunekin beti ausartzen gara”. Abestiak ere betikoak dira diote: euskaraz, gaztelaniaz edota nazioartekoak. “Gutxiago gara, baina ilusioa bera da”.

KOLORE ILUNA

Juan Miguel Atxutegi Gerrikaetxeba-riak ez du beste alde batera begiratzen, aurre egiten dio gaur egungo errealitateari eta etorriko den etorkizun hurbi-lari. 15 lagun inguru elkartzen dira eta asteen bizpahiru entsegu egiten dituzte. “Hau da, konpromiso bat eskatzen duen zerbaite da”, dio.

Horrenbestez, aitortzen du etorkizuna ez dela “hain alaia eta pozgarria”, “iluna” baizik. Hala ere, aurrera jarraitzeko gogoak mantentzen dituzte. Alde horretatik, adinak berdin dio, “eta ahal dugun bitartean abestera etortzen ja-

“Etorkizuna ez da hain alaia eta pozgarria, iluna baizik, errelebo falta nabaria da”

rraituko dugu”. Atxutegik berak 81 urte beteko ditu laster, eta ez du ukatzen “errelebo falta nabaria” dagoela. “Abesteko eta ondo pasatzeko elkartzen gara, bakoitzak bere pentsaerak, izateko moduak eta adinak ditu, baina kantuek elkartzen gaituzte”.

‘Agian abesti modernoagoak kantatuko bazenituzte...’ Askotan entzundako beste esaldietako bat. “Baina ez da gure estiloa, konpromiso argia daukagu aspaldiko abestiak mantentzearekin, gureak ere ondarea dira, batez ere bertokoak, euskaldunak”. Eta hori ez dituztela atek ixten, askotako kantak abesten dituzte, ingelesez edota alemanieraz eta guzti. “Agian ez dira hain erakargarriak, baina gure historia dira”.

Eta hori bestelako espazioak konkistatu nahi izaten dituztela. Hau da, abesbatzen ohiko espazioetatik apur bat atera, eta kaleak hartu. Eguenetan, Derioko goialdeko auzoetako pintxo-potean egiten hasi diren bezala. Urrian hasi ziren kantu korala kalera ateratzen eta orain arteko harre- rarekin “oso pozik” daude. Lehen beheko tabernetatik ibiltzen ziren, eta orain goial- dera jo dute Derioko Udalaren eskutik.

50. urteurrenari begira “ilusioa” man- tentzen dute. Hain zuzen ere, Ipar Alde abesbatzak ere egitarau berezia antolatu duelako. Ezin ziren gutxiago izan. Aza- roaren 21ean, 19:00etan, meza egingo dute San Isidro elizan, eta gero koralis- ten, koralista ohien eta jarraitzaileen omenezko kontzertua osatuko dute. Hileko bigarren hamabostaldian, ordea, abesbatzaren erakusketa jarriko dute erakusgarri Kultur Birikaren atarian. Bertan argazki historikoak, kartelak, plalak edota garaikurrak ikusteko auke- ra egongo da. Abenduaren 24an, ohi bezala, Olentzerorekin batera aterako dira herriko kaleetatik. Inguruko sei abesbatzekin batera, abenduaren 26an, 19:00etan, gabon kantetako 40. emanal- dia egingo dute, San Isidro elizan. ●

LEIRE BEGOÑA
 ULE-APAINDEGIA
 MUNGIALDE ETORBIDEA, 20
 48160 DERIO
 94 454 26 32
 Jarrai jaraguz Facebook-en

Familia osorako
 kalitatezko arreta,
 zure esku
 ZERBITZU BERRIAK
 Logopedia
 Pedagogia
 Kirpmasajak
 clinica dental
 ZAINDUZ
 hortz klinika
 Txanem etorbidea, 9 - Loria | Artea etorbidea | 48160 DERIO
 94 454 01 01 | 857 79 54 45
 info@dentalezainduz.com | www.dentalezainduz.com

VALENTINA
 1996tik EGILE-LORADENDA
 Mikel Zarate, 6 - SONDIKA - 944 531 457

Ohituratik prebentziora

Udazkena heldu da. Egunak laburtu egin dira, euria eta hotza bueltan dira eta, pixkanaka, ordu gehiago pasatzen hasiko gara etxe barruan. Berogailua piztu, afaria prestatu, sofán jesarri, etxeko lanak egin, armairua txukundu, leihoak garbitu... Etxea gure

eguneroko bizitzaren erdigune bihurtzen da berriro. Eta etxean gaudenean, seguru gaude, ezta? Bada, agian ez beti.

Etxea leku ezaguna da, eta horregatik, hain zuzen ere, arrisku asko oharkabeen pasatzen zaizkigu. Badakigu non dagoen eskailera, badakigu zein aulkik egiten duen dantzan, badakigu sukaldeko entxufeak gehiegi kargatzen dugula... baina ohitu egin gara. Eta ohiturak, batzuetan, arriskuak ikustea eragozten digu.

Etxeko istripuak ez dira beti egoera ikusgarri edo arriskutsuen ondorio. Horretarako, 5 minutu hartuko ditugu eta etxea beste begi batzuekin ikusiko dugu.

Jarri erlojua martxan eta egin buelta bat etxetik. Oraingoan, ez begiratu zer dagoen zikin edo desordenatuta.

1. Begiratu gora

Ba al dago objektu astun edo ezegonkorrik leku altuetan? Gauzak hartzeko aulkietara igozten bazara, jarri maiz erabiltzen dituzunak erraz eta seguru iristeko moduan.

2. Begiratu beheara

Alfonbrak mugitzen dira? Ertzak altxatuta daude? Kableek edo bestelako objektuek pasabideak oztopatzen dituzte? Mantendu pasabideak libre.

3. Begiratu entxufe eta kableei

Ez gainkargatu entxufeak, ez erabili hondatutako kablerik eta mantendu elektrizitatea uretatik urrun. Gailu batek oraindik funtzionatzeak ez du esan nahi segurua denik.

4. Begiratu sukaldeari

Mantendu material sukoiak sukaldetik urrun, jarri lapikoen heldulekuak modu seguruan eta ez utzi olioaren sutan arreata galduz gero.

5. Begiratu zeure buruari

Ez ibili presaka, ez altxatu gehiegizko pisurik eta zaindu jarrera. Nekatuta bazaud, hartu atsedena eta aukeratu egiteko modu seguruago bat. Prebentzioa ez da soilik erorketak, kolpeak edo erredurak saihestea. Gure gorputza zaintzea ere bada. Indarra behar bezala erabiltzea. Jarrera egokia hartzea. Atsedena hartzea. Eta, beharrezkoa ez bada, ez behartzea.

Azken batean, prebentzioa ez da etxea arriskuz betetako lekutzat hartzea. Eguneroko gauza txikiei arreata pixka bat gehiago jartzea baizik. Izan ere, askotan, istripuak saihesteko ez dugu aldaketa handirik behar. Ohitura txiki bat aldatzea nahikoa izan daiteke.

TXORIERRIKO BERBAK

Etxeak, baserriak eta etxaldeak

Euskaltzaindiaren Hiztegira jotzen badugu, *baserri* berbak adiera nagusi hau daukala irakurriko dogu: 'landan bakarturik dagoen etxea, nekazaritzako edo abeltzaintzako lurra dituen'. Baina beste adiera bi be daukazu: uritik bereiztuta dagoan auzoa, batetik; eta, bestetik, landa eremua (uriguneari kontrajartzen jakona). Hor kokatzen dira *Baserri* izeneko auzoak; Berangon, Getxon eta Leioan behintzat badagoz.

Badirudi, beraz, berba horrek aldaketa eta espezializazioa euki daukala esangurari jagokonez: baso+herri(a) 'basoko herria' izatetik etxaldea izatera, eta, azkenik, landa eremuko etxe mota ezaguna izendatzeraino.

Aspaldiko dokumentuetan ondo bereizten dira gaztelaniazko berba bi: *caserio* eta *casería*. Lehenengoak, landa eremuko etxeak izentetan dauz; bigarrenak, barriz, etxeaz ganera inguruko lurra be hartzen dauz.

Txorierrin sarritan entzun geinke *baserri* berbea, bertan asko daukaguz eta. Baserri Antzokia be badago. Dana dala, izen bat baino gehiago emoten deusaguz landa eremuko etxeei: *aldea-etxea* (Sondika, Derio), *aldea* (Zamudio), *baserri-etxea* (Derio), *etxaguntza* (Larrabettu), *labrantzea* (Zamudio)...

Edozelan be, gaur egun *baserria* eta *aldea-etxea* berbak dira nagusi. Baserria eta inguruko lurra izentetako (erderaz

casería), barriz, *etxaldea* berba dotorea darabilgu. Azken esaldi horreek ez dira zuzen-zuzenak, izan be, ahoz, *aldetzea* (Sondika) *etxealdea* (Zamudio), *etxaldia* (Sondika) esaten dira. *Etze(a)*. Eta ez da akatsa, ahoz ederto dago esanda. Euskeraz zaharrean **etse(a)* esaten jakon, men-debaldean *etze(a)* izatera pasatu zan eta beste euskalki batzuetan *etxe(a)*. Gaur egun euskera batuan halantxe da: etxea.

Azken baten, baserriak beste ezer baino lehenago etxeak dira. Horren erakusgarri doguz oraintsu argitaratutako *Derioko baserriak* liburuan agertzen diran honek: Etxebarria (ahoz *Etzebarri*), Etxezarra (ahoz *Etzesarre*), Bekoetxea (ahoz *Bekotze*), Goikoetxea (ahoz *Goikotze*).

Txorierrri, aniztasunari harrera egiten

Irailaren 29an eta 30ean, Txorierriko Mankomunitateko ordezkari politikoei tokiko harrera-politikei buruzko prestakuntza jaso zuten. Prestakuntza hori Txorierriko Mankomunitateak atzerrian jatorria duten pertsonen harrera eta integrazioa lantzeko egiten ari den lanaren barruan kokatzen da.

Bi saioetan, harreraren kontzeptua eta herritarren integrazio-prozesuetan duen garrantzia landu ziren. Era berean, tokiko erakundeek arlo honetan duten eskumena eta erantzukizuna aztertu ziren, eta gure ingurunean harrera-politikak garatzeko dauden aukeren eta tresnen berri eman zen.

Prestakuntzan, besteak beste, hainbat

arlotan oinarritutako harrera-ikuspegiak jorratu ziren: eskubideetan, kulturartekotasunean, komunitatean, genero-ikuspegiaren eta hizkuntza-dimentsioan. Tokiko erakundeek erabil ditzaketen tresnak ere aztertu ziren: diagnostikoak, planak, protokoloak, zerbitzuak eta bestelako programa osagarriak. Gure inguruko esperientziak eta erreferentziazko esparruak ere ezaguturazi ziren, Txorierriko errealitatera egokitutako harrera-politikak bultzatzeko.

Prestakuntza Txorierriko Mankomunitateko protokolo baten markoaren baitan egin da, Jatorria Atzerrian duten Pertsonen Harrerarako Protokoloan hain zuzen

ere. Protokolo horren bidez, Txorierriko udalerrien arteko koordinazioa indartu eta atzerrian jatorria duten pertsonen lehen harrera eta gizarteratze-prozesuak hobetzeko oinarriak ezarri nahi dira.

Lan honen helburua, beraz, ez da soilik erakundeen barruan jardutea. Herritarrei ere informazioa eta baliabideak eskaintzea da erronka, pertsona guztiek Txorierriin dauden zerbitzuak eta baliabideak ezagutu eta horietara iristeko aukera izan dezaten.

Ildo horretan, Txorierriko baliabide eta zerbitzuen gida bat prestatzen ari gara, bereziki jatorria atzerrian duten eta gure eskualdera iristen diren pertsonentzat. Gidak hainbat arlotako informazioa jasoko du, hala nola gizarte-zerbitzuak, osasuna, hezkuntza, enplegua, etxebizitza, administrazio-izapideak edo hizkuntza ikasketeko baliabideak. Informazioa ahalik eta pertsona gehienengana iristeko, gida zazpi hizkuntzatan argitaratuko da.

Prestakuntza eta gida berri hauen bidez, Txorierriin harrera egokia, informazioa eskuratzeko aukera eta bizikidetzaren sustatzen jarraitu nahi dugu, aniztasuna gure eskualdearen parte dela ulertuta, eta pertsona guztiek Txorierriin beren lekua izan dezaten bultzatuz.

Jokatzeak jokoa izateari uzten dionean

Jokoa gure gizartean betidanik egon da presente. Loteriak, karta-jokoak, kirol-apustuak... askotan aisialdiarekin, ospakizunekin edo lagunartearekin lotutako ohiturak dira, eta horregatik, erraz normaliza daitezke. Baina ohitura bat ezaguna izan arren eta belaunaldiz belaunaldi transmititu arren, horrek ez du esan nahi arriskurik gabekoa denik.

Gazteen kasuan, gainera, aldatu egin da jokoen eta kirol-apustuen ingurunea. Gaur egun, mugikor baten bidez, edozein unetan eta ia edozein lekutatik sar daiteke jokoen mundura. Modu pribatuan ere egin daiteke, bakarrik eta inork ikusi gabe. Horrek zaildu egiten du jokabide jakin batzuk detektatzea eta, aldi berean, jokoen eta entretenimendu digitalaren arteko

muga lausotu dezake.

Horregatik, familientzat garrantzitsua da pantaila-denboratik harago begiratzea. Badira erne egoteko seinale batzuk: mugikorra gehiago eta ezkutu erabiltzea, azalpenik gabeko diru sarrerak, kirol-apustuekiko gero eta interes handiagoa, galdutako dirua berreskuratzeko beharra, aldarte-alaketak edo eguneroko beste jarduerak batzuk alde batera uztea.

Seinale horietako batek, bere kabuz, ez du esan nahi joko-arazo bat dagoenik. Baina aldaketa horiek behatzea eta haiei buruz hitz egitea prebentzioaren parte da. Prebentzioa ez da soilik arazoa agertzen denean esku hartzea; normalizatuta dagoena zalantzan jartzea eta elkarriketarako espazioak sortzea ere bada.

TXORIERRIIN ERE ZERBAIT MUGITZEN ARI DA

Urriaren 29an Joko eta Apusturik Gabeko Eguna ospatzen da. Egun horren inguruan, jokoen eta kirol-apustuen arriskuen inguruko hausnarketa eta sentsibilizazioa sustatu nahi ditugu, bereziki gazteen eta haien familien artean.

Eta gai horri buruz zerbaite mugituko da laster Txorierriin. Mankomunitatetik, prebentzioa kalera ateratzeko eta gazteen zein familiekin modu dinamikoan hausnartzeko ekimen bat prestatzen ari gara. Ez dugu oraindik dena kontatuko... baina adi egotea merezi du.

Azken batean, jokatzeak jokoa izateari uzten dionean, arreta jartzeko garaia da. Eta prebentzioa, askotan, lehen seinalea ikusten denean horri buruz hitz egiten jakitetik hasten da.

T MIKEL REINA BARROS ANER MENTXAKA ALVAREZ

ALTXA BURUA TXORIERRI

“Mugikorrik gabekoak gero eta gehiago izatea, arraroak ez izatea bilakatu arte”

Altxa Burua, 2019an, Tolosako guraso batzuek sortutako taldea da. Zabalduz joan ziren taldeak beste zonalde batzuetan, baita Txorierri ere. Bailarako Altxa Burua taldearen abiapuntua Larrabetzun dago, duela hiru urte. Beste kontu asko bezala, eskolako patioan hasi zen gaia. Kezka bat zuten: umeen pantailen erabilera. Eta helburu nagusi bat: *smartphone*-ak ematea ahalik eta gehien atzeratzea. Hasieratik nabaritu zuten “indarrak batzeko beharra”, hau da, beste herrietako beste familiekin bailarako talde bat osatzea.

Azkenean, Txorierriko ume gehienak Derioko institutuan amaitzen dute. Bertan, egoerak “leher egiten” duela diote, baina arazoa “aurretik” dator. LH6tik DBH1erako jauzian kokatzen dute “momentu kritikoa”, hor erabakitzen baitute guraso askok mugikorrak ematea. Gaur egun, ikas-tetxeak ez direlako ezta arnasguneak ere. Bizkai, Araba eta Gipuzkoako 2022-2024 Digitalizazio Planaren barruan 160.000 ordenagailu eta panel interaktibo sartu dituzten hezkuntza sisteman. Baina iker-

ketek erakusten dute euskarri analogikoek “ulermen sakonagoa, kontzentrazio hobia eta oroimenaren atxikipen handiagoa” bultzatzen dutela. Horrela ulertzen dira PISA azterketetan emandako emaitza baxuak azken urteetan.

LH 3. mailako ikasleen %19k eta 6. mailako %51k *smartphone* propioa daukate; DBHra iristean, berriz, ikasleen %92k dauka mugikor propioa. Eusko Jaurlaritzaren datuen arabera, eskola-jazarpen kasu guztien artetik ziberjazarpena zirenak %19,83 izatetik %32,48ra igaro

dira. Hori gutxi ez, eta bere klaseko erabilpenagatik, 400.000 ikasle eta irakasle-
ren datuak Google enpresaren eskuetan daude.

SARETZEA

Kontzientzia piztea izan da orain arte Altxa Buruaren helburu nagusietako bat. Horretarako, askotariko hitzaldiak antolatu dituzte Telmo Lazkano edota Gregorio Montero bezalako adituekin. Hain zuzen ere, 2025ean, Txorierriko Mankomunitateak Zamudion antolatu-

Altxa Burua sarearen hainbat egitasmo.

tako saio baten kokatzen dute benetako abiapuntua.

Sarea. Hori da kontzeptu erabilinietako bat. Sarea eskolekin, guraso elkarteekin, mankomunitatearekin, udalekin eta zelan ez, beste gurasoekin. "Itunak bilatzen ditugu ahalik gehien atzeratzeko mugikorrek ematea, horregatik datak adosten saiatzen gara, taldeko indarra erabili". Kolektiboaren indarra aldarrikatzen dutelako behin eta berriz. "Mugikorrik ez izateagatik, arraroa izatearen beldurra gainditzeko modua da arraro horiek gero eta gehiago izatea, arraroak ez izatea bilakatu arte".

Diotenez, idealena izango litzateke 16 urtera arte atzeratzea gazteek *smartphone*-a izatea. Baina "presio soziala izugarria" dela diote aldi berean, "alde batera geratzeko beldurra hor dagoelako". Gaur egun, nerabeen herenak baino gehiagok

Nerabeen herenak baino gehiagok egunean 5 ordu baino gehiago igarotzen ditu mugikorrean

egunean 5 ordu baino gehiago igarotzen ditu mugikorrean, eta ikasleen % 46k gutxienez 4 ordu ematen ditu pantaila baten aurrean eskolan. Berez, Pediatria Elkarrearen arabera, pantaila denboraren gehienezko muga gomendatuak (eskola eta etxeko denbora guztia batuaz) Bigarren Hezkuntzan 2 ordu baino gutxiago dira.

Gailu horiek "adikzioak sortzeko" era-

tuak direla gogoratu dute, eta horregatik gurasoak ere "eredu" izan behar dira bere erabiltzean. "Zentzuzko erabilera" bilatzen dute. Txorierriko Altxa Burua taldea "txikia" dela diote eta horregatik "besoak zabalik" dituzte beste edozeini taldera ongi etorria egiteko. Hilean behin inguru elkartzen dira guztiak.

Pantailen erabileraren inguruko arazoa oso zabala da, ertz asko ditu: hezkuntza, osasuna, sare sozialak.... Hain zuzen ere, ertz horietako batzuekin hitz egin nahi izan du Aikor aldizkariak. Aihen Curpion Lecue bigarren hezkuntzako irakaslea da, Mirene Beriain Rodriguez lehen mailako arretan pediatria, Patricia Barron San Blas EHuko irakaslea eta iker-tzailea gizarte zientzietan, eta zelan ez, protagonistekin beraiek, gazteak: Karle Marugai Aiartza, 12 urtekoa ikaslea.

E.Bilbao Bidaiak

autobus zerbitzuak

eneko@bilbaobidaiaik.eus
663 231 001

www.bilbaobidaiaik.eus

Ford Goiri'78
ZERBITZU OFIZIALA

944 532 515
goiritaller@fordgoiri.com

BOSCH Service

ATEKA
Bosch Car Service

946 740 456
ateka@bosch-bcs.com

Txorierri Etorbidea, 46 - Pab. 5C - 5D
SONDIKA

SARRIKOLA OGITEGIA

Euskal pastela
Baserriko ogia
Bizkotxoak
Hainbat tarta

Sarrikola, z/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

Mirene Beriain Rodriguez

Pediatra lehen mailako arretan

Pediatra zarenetik, zer eragin ikusten duzu pantailen erabilera-raz umeengan?

Pantailak duela asko daude gurekin, baina pantailen diseinua eta erabilera asko aldatu da azken urteetan. Lehen telebistaren aurrean zeuden denbora hartzen genuen kontuan, eta gaur egun beste kontu asko daude. Eta ez da bakarrik umeen gauza, baita gurasoena ere. Ikusten ari gara erabilera oso goiz hasten dela, askotan adinerako egokiak ez diren edukiak ikusten dituztela, eta denbora gehiegiz gainera. Gurasoek, batzuetan, ez dute behar beste gainbegiratzeko eta ez daude jakinaren gainean zer nolako edukiak kontsumitzen dituzten. Mundu digitalean bizi gara, atzean geratu dira etxeko egongelako telebistako pantailak, *smartphone*-ak, tabletak, bideo jokoak eta beste asko daude gure inguruan. Oso eskuragarri daude eta oso modu errazean jotzen dugu erabiltze-za, txiki-txikitatik gainera. Beraz, gero eta arinago erabili, eraginak handiagoak eta larriagoak izango dira. Azkenenean haurrak garapen prozesuan daude, oraindik ez dute burmuina prestatuta horrelako edukiak eta beraien moduetara (argiz eta soinu betea) jasotzera. Hori gutxi ez, eta algoritmoek gure gustuetara egokituta edukiak prestatzen dituzte, are eta erakar- garriago bilakatuz. Horrenbestez, umeen burmuinak bestelako erritmo eta estimulo batzuk behar dituzte.

Zuk dagoeneko ikusi dituzu eraginak?

Ez da hain erraza, kausa eta efektu hori zuzenean kasu batean neurtzea. Garrantzitsua da pantailen erabileraren inguruko galderak egitea haur batek neurogarapenean arazoak dituenen, hizkuntzan atzerapenak dituenen edo harremantzeko arazoak baditu. Lehen ez genuen galdetzen, baina orain bai. Ikerketa zientifiko askok erakusten digute pantailak erabiltzen diren bezala zuzenean eragina dauka garapenaren hainbat alorretan. Askotan kasuak bat egiten dute txikitatik pantailen erabilera altua duten umeekin. Nerabeengan ere influentzia handia daukate eta arazoen aurrean egon daitekeen arazoietako bat izan daiteke, eta horren inguruan galderak egin behar ditugu. Hauek sare sozialak erabiltzen

dituzte eta bertako interakzioek edota edukiek zuzeneko eragina dute. Orduan kontsultara etortzen direnean, kontuan hartzen dugun eta sakontzen dugun faktoreetako bat da pantailen eta sare sozialen erabilera. Lanketa bat egin beharra dago, beste alor batzuetan egiten den bezala. Ez da ikuspuntu sinplista bat, jakin badakigu osasun mentala edota neurogarapena gai konplexuak dira eta eragile asko daudela hor, gaur egungo pantailen erabilera eta diseinua faktore erabakigarri bat jokatzen ari dira.

“Mugikorrak anestesia bezala erabiltzen ditugu”

Zer diote ikerketa zientifikoek?

Gero eta erabilera goiztiarragoa egin eta zenbat eta ordu gehiagotan erabili, eragin zuzenagoa duela umeen gaitasun kognitiboan. Batez ere kontrolik gabe egiten denean, eduki desegokietara sarrera errazten delako. Arretarengan, adibidez, eragin zuzena dauka. Gailuek zailtzen dute umeek arreta mantendu ahal izatea edota ikastea. Funtzio ejekutiboak ere garatzea oztopatzen du, eta hori, berez, lan- du beharreko funtzioak direla, besteak beste gailu horiek berak modu egokian erabili ahal izateko. Azkenean, mugikorrak anestesia bezala erabiltzen ditugu. Gaizki gaudenean, ebazio modura, erabiltzen dugu, baita aspertuta gaudenean ere. Umeentzako, orde, haien garapenerako oztopo batean bilakatzen da, haserre edo aspertuta daudenean pantaila jartzen diogu aurrean lasaitzeko. Ikasi behar dute beraien garai ezkorrak kudeatzen, ez ditugu txupete digitalarekin isildu behar. Momentu txar horiek bakarrik kudeatuko dituzte, beste batzuk gurasoekin

edota lagunekin, baina mugikorrean ez dute irtenbidea aurkituko. Anestesia digitala azkenean momenturako bakarrik da erabilgarria, umea isilduko da bai, baina ez du ikasiko, eta etorkizunera begira egoerak txarrera joko du.

Horretara goaz, zelan ikusten duzu etorkizuna?

Arazoa oso konplexua da, alor asko ditu. Interes asko daude atzean, besteak beste, ikaragarritzko indarra duten enpresa teknologikoak. Egoerari aurre egitea gizarte-ko arlo desberdinei dagokigu, elkarlana funtsezkoa da. Batetik, osasun arlotik, badaukagu lan handia kontzientziazioan edota familiei gomendioak helarazten. Bestetik, instituzioek paper oso garrantzitsua dute, osasun edota hezkuntza alorretan arautzeko gaitasuna dute. Azkenik, Altxa Burua elkarrekin egiten duen lana ezinbestekoa da. Kontzientziazio alorrean, uste dut oso garrantzitsuak direla. Batez ere erakusten digute familiak arduratuta daudela. Lanketa handi bat dago beraien seme-alaben osasun eta garapenaren kalte posible horren aurrean zerbait egiteko eta horregatik antolatzen, elkartzen eta borrokatzen dute. Gaur egun mobilizazio soziala ez da orokorrean oso handia. Beraz, oso garrantzitsua iruditzen zait familiak borroka honen alde bat egitea. Bidea zaila da, luzea eta nekeza, baina merezi du eta gero eta jende gehiago batu, orduan eta aukera gehiago izango dituzte behar diren ateak jotzeko eta benetan erabakiak hartzen dituzten pertsonengana heltzeko.

Aihen Curpion Lecue

Bigarren hezkuntzako teknologia irakaslea

Zure ikuspegitik, zelan ikusten duzu umeen eta gazteen pantailen erabilera?

Egoera larria da. Ikasleak batzuetan beste egunero sei orduz erabiltzen dute mugikorra, badaude mugikorrak ez dutenak, baina 12 ordu erabiltzen dutenak ere. Kontuan izan behar dugu, pediaren gomendioa dela askoz jota egunero bi ordu erabiltzea. Eta horrek arazo asko ekartzen ditu: ez dute irakurtzen, kirol gutxiago egiten dute, txarrago jatea... Epe luzera arazo fisiko eta mentalak ekarriko ditu. Ikastekei dagokionez, ulermen arazoak dituzte, harremantzekoak edota arreata jartzekoak.

Alde horretatik, ikasgeletan ere pantailak erabiltzen dituzte, ez al da kontradikzio bat?

Nire kasuan, aurten erabaki dut ez dudala ordenagailurik erabiliko. Arazoa ez delako erabilera bakarrik, irakasleak poliziak izan behar gara, denbora guztian adi egon behar zara zertan dabilatzaten, batzuetan jolasten edo sartu behar ez diren webguneetan sartzen direlako. Webguneak blokeatzen ditugu, baina irtenbidea aurkitzen dute. Azkenean lan handia da, eta ezer gutxi ikasten dute pantailen bidez.

Eta zure kasuan ulergarria izan daiteke, baina bestelako irakasgaietan?

Oinarrizko konpetentzietan banatuta daude, eta horien artean dago konpetentzia digitala, eta irakasgai guztietan landu beharreko zerbaite da. DBHtik atera behar dira konpetentzia digitala jakinez, eta hori irakasle guztion ardura da. Hau da, denek erabili behar dute teknologia, baina agian beste modu batera planteatu beharko litzateke. Dena ez da ordenagailura bideratu behar.

PISA emaitzek, ordea, agerian utzi dute digitalizazio prozesu hori.

Gaur egun ez da bakarrik pantailen erabilera, zertan dabilatzaten ere indar handia dauka. Adibidez, nire garaian Nintendo kontsola erabiltzen genuen gehiago, eta bertako jokoei epe luzearako saria ematen zizuten, hau da, prozesu bat igaro beharra zegoen, normalean luzea. Egungo jokoa oso bestelakoa da, berehalakotasuna bilatzen dute. Hori umeentzako dopamina da, eta ezin dugu horren kontra ezer egin, ezin direlako adi egon ez badute berehala emaitza jasotzen. Kontzentrazioa galtzen dute, irakurmenarekin, esate baterako, oso lotuta dago. Era berean, ez badute irakurtzen, ezin dute ulertu. Eta gero dator ikastea. PISA emaitzetatik harago, aspalditik daukagu kezka irakasleok. Ikasle askok dependentzia dute eta guzti, ezin dira mugikorrak gabe bizi.

“Metodologia klasikoa berreskuratu beharko genuke”

Lehen ikastetxeak izaten ziren pantailarik gabeko espazioak, orain ezta hori ere. Lehengora itzultzen gara, medikuen gomendioa bada egunero gehienez bi orduz egotea pantailaren aurrean, eskolan bakarrik egonda gainditzen dute goiz baten. Arbel digitalean egindakoak gordetzeko aukera dago, eta ikasle batzuek horiek bidaltzen eskatzen zidaten eta nire borondate onarekin bidaltzen nituen. Kontura-

tu nintzen klaseetan beraiek arbelekoa ez kopiatzeko modua zela. Arazoa argi dago, baina ertz asko ditu. Azkenean helmuga berdina da: ikasleek, ahal badute, ez dute ezta ahalegina egiten ere. Hor dago ere adimen artifizialaren erabilpena, batzuetan ez du merezi etxeko lanak bidaltzea denek horren bitartez egiten dituztelako eta batzuetan ez dago jakiterik erabili baduten edo ez.

Orduan, posible da pantailen bidez ikastea?

Oso zaila da, ezetz esango nuke. Adinaren arabera ere bada, gero eta nagusia goa izan hobeto moldatzen zarelako eta kontzientzia ere bestelakoa da. Nerabezaroan oso zaila da, gauza gehiegi dituzte buruan eta modurik errazena bilatzen dute. Pantailarik gabe hobeto egongo ginateke. Horrek ez du esan nahi ez dugunik jakin behar zelan funtzionatzen duten eta zertarako balio duten. Drogen inguruko hitzaldiak ematen dira, baina ez dira zuzenean erabiltzen. Eta gaur egun pantailak droga baten bilakatu dira. Lehengo metodologia klasikoa berreskuratu beharko genuke apur bat, hau da, kopiatu, azpimarratu eta horrelakoak.

ELORRIETA
INSTALACIONES ELÉCTRICAS

ETXE - ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA
INSTALAZIOAK, MANTENTZE-LANAK,
KONPONKETAK...
MATERIAL ELEKTRIKOAK SALGAI

info@elorrietainstalaciones.com 639 582 547
Unibe kalea 12 behea - Derio 944 540 386

RADIO TAXI FEMADE Zure taxi, Teorierikoa

Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Loiu

24h 94 480 09 09

ERRESERBAK:

www.taxisaeropuertobilbao.com

DESCARGA APP-A

TAXI FEMADE

Patricia Barron San Blas

EHUko irakaslea eta ikertzailea
gizarte zientzietan

Zenbateko eragina dauka algoritmoak gazteek sare sozialetan kontsumitzen duten edukian?

Eragina erabatekoa da, eta gero eta handiagoa. Ez dute bakarrik erabakitzen zer eduki kontsumitzen dugun, baita zeri jartzen diogun arreta. Esango nuke gizarteko elkarrizketak bideratzen dituztela modu batera edo bestera, politikoki zein ekonomikoki. Adibidez, gazte bat fitness munduan sartzen bada, horrelako edukiak kontsumituko ditu. Bideoetan gorputz idealizatuak bakarrik aurkituko ditu eta erreferentzia hori hartuko du unibertsala izango balitz bezala. Hau da, algoritmoak gai zehatz batzuk lantzen ditu batez ere, eta horiengan interesa erakutsiz gero, bertsio bakarra erakutsiko dizu, kasu honetan, fitness munduan gorputz idealizatuak bakarrik daudela, pluraltasuna ezabatzen dute. Pixkanaka anitza izan beharko litzatekeen mundu hori norabide bakarrekotan bihurtzen dute, hori bakarrik jasotzen dugulako. Sare sozialek bere baitan pluraltasuna zabaltu eta denek ahotsa dutela erakutsi nahi izaten dute, baina algoritmoek ahots bakarrari ematen diote indarra. Eta noski, gehiago kontsumituz gero, indar gehiago hartzen du ahots bakar horrek.

Pauso bat gehiago emanaz, algoritmoek oraindik beraien pentsamendua edo nortasuna guztiz eraikia ez duten gazteengan eragin zuzena izan dezakete?

Nerabeen pentsamendu edo nortasunean eragin nabaria dela esango nuke. Ez modu aktiboan, baina bai pasiboan. Gazteek pentsatu dezakete sare sozialak kontrolatzen dituztela, baina alderantzizko harremana da. Algoritmoek kontrolatzen dute zer eduki igo edo ikusi behar duten. Esate baterako, Tik Tok plataforman, *Trend*-ak daude. Askeak gara bai, baina zati batean bakarrik, tendentziek

markatzen digute askotan zer igo behar dugun. Anonimotasuna ere hor dago, gaur egun edozeinek izan ahal ditu profil bat baino gehiago eta bestelako kontuetatik edozer esan edo idatzi. Askotan, hauek *hater*-rak izaten dira, gauza ezkorrak zabaltzen dituzte besterik ez. Horiek bideratzen dituzte sare sozialetako elkarrizketak eta bestelako iritziak mugatzen dituzte. Ez dugu partekatzen nahiko genukeen guzti hori.

“Algoritmoaren eragina erabatekoa da, eta gero eta handiagoa”

Alde horretatik, influencer-ek zer nolako lana egiten dute?

Askotan errua botatzen diegu, sare sozialetan bizitza idealizatzen dutelako. Nire ustez, ez dugu erruaz hitz egin behar, arduraz baino. Ahotsa eta jarraitzaile mordoa duten unean ardura izan behar dute, baina ez dute uste guztiaren errudunak direnik. Erderaz askoz hobeto ulertzen da: *culpa* eta *responsabilidad*. *Responsabilidad* hori bera *respuesta* terminotik dator, orduan ez dute erantzun on eta idealizatu bakarra, bakoitzak bere mezua landu behar du.

Badago algoritmoa kontrolatzeko modurik?

Beti existituko dira, azkenean interes po-

litiko eta ekonomiko asko daude atzean. Bai algoritmoa elikatu dezakegula, gus-tuko dugun edukia partekatuz edota gure interesen araberako bilaketak eginez. Modu positiboa landu beharko genuke.

Eta bere lana mugatu daiteke?

Bai blokeatu daitezke gustuko ez dituzun edukiak, baina ezin daiteke mugatu algoritmoak erakutsiko dizuna. Horrez gain, desberdindu beharko genituzke bi kontu: erabilera denbora eta erabilera kalitate. Denborari dagokionez, bai mugatu dezakegula pantailaren aurrean ematen dugun denbora. Adibidez, gomendagarria da gauetan mugikorra alde batera uztea eta bere ordez liburu bat irakurtzea. Era berean, *Hashtag* batzuk blokeatuz eduki mota zehatz batzuk ez zaizkigu agertuko. Horrek esan nahi du algoritmoak ez duela gudan eragingo? Ez, beti izango du eragina sare sozialetan sartze-ko erabakia hartzen dugun momentutik. Ez gara muturreko egoeretara joan behar eta bakoitzaren iritzia edota nortasuna mantendu behar dugu. Sare sozialetan dena doa oso azkar, eta guk gure denbora hartu behar dugu bertan partekatu edota jarraitu nahi dugunaren inguruan gogoe-ta bat egiteko. Erreflexio eta hausnarketa prozesu bat gauzatu behar dugu, eta zure ideia propioak garatu.

Karle Marugay Aiartza

12 urteko ikaslea

Ez daukazu smartphonik, badaukazu bere falta?

Ez. Eta egia esan ez dut behar, Zamudio herri txikia da, denok ezagutzen gara eta zerbait behar izatekotan baditut irtenbideak. Ez dut behar. Bai nabaritzen da nik ez daukadala batzuetan, baina ez dit arazorik sortzen.

Zein egoeratan nabaritzen duzu zuk ez duzula smartphonik?

Klaseko Whatsapp taldean ez nago, adibidez, baina batzuetan eskertzen dut eta guzti. Batzuetan erakutsi dizkidaten gauza batzuk ez direlako aproposak, argazkiak, bideoak edota mezuak. Horrelako taldeetan bakarrik arazoak sortzen dira. Gero, lagunekin nagoenean batzuetan bai daudela mugikorrarekin eta ni naiz bakarra ez duena.

Orduan, zelan jartzen zara harremanetan lagunekin edota gurasoeekin behar duzunean?

Mugikorra badaukat, ez da *smartphone*-a, telefono zahar bat da eta hori erabili dezaket. Mugikorra ez badaukat, aurretik geratzen naiz ordu eta toki batean eta listo. Bestela, normalean, amamaren etxera joaten naiz eta bere bitartez hitz egiten dut lagunekin edo gurasoeekin geratzeko. Amama ez badago, herritik bilatzen ditut edo denda batera joaten naiz laguntza eskatzera deitzeko.

Eta zure lagunak denbora asko egoten dira mugikorrarekin?

Batzuk bai eta beste batzuk ez hainbeste. Bai sortu direla batzuetan arazoak, batez ere Whatsapp taldeetan esandakoagaitik. Lagun harremanak apurtu dira eta guzti. Lehen esan bezala, horrelako taldeetatik ez da ezer ona ateratzen, arazoak bakarrik.

Kanpotik, sentitzen duzu smartphone bat izateko presioa?

Nire amamaren telefono zaharra daukat eta lagunei eta gurasoei deitzeko bakarrik erabiltzen dut. Gustatuko litzaidake smartphone bat izatea, baina aldi berean, ez dut nahi arazoak bakarrik ekarriko dizkidalako. ●

Ekin eta ekin 39 urtez. Publikoa, irekia, guztiontzat.

TXORIERRIKO UDAL
EUSKALTEGIA

EUSKARA
PAUSO BATERA

MATRIKULA EPEA
ZABALIK

ZAMUDIOKO AZOKA

“Azoka erreferentziazko hitzordu bihurtu da, eta horrek herriari bizitasuna ematen dio”

LANDER ARETXABALETA JAUREGI
Zamudioko alkatea

Urtero legez, azaroaren lehen asteburuan ospatuko dute Zamudioko Azoka. Azaroaren 8an bakarrik ez, barikutik astelehenera arte egitarau bete-betea antolatu dute. Iaz ganadurik ez egon ostean, aurten Euskadiko 31. Limusin Ganadu Txapelketa hartuko du herriak.

Zein da azokaren helburua? Zamudioko Azokaren helburua gure lehen sektorea, tokiko produktua, artisautza eta tradizioak balioan jartzea da, eta, aldi berean, herritarentzako, nekazariarentzako eta bisitariarentzako topagune eder bat eskaintzea. Azoka gure herriaren nortasunaren parte da, eta urtero saiatu egiten gara tradizio hori mantentzen, baina baita programa erakargarri eta askotarikoa eskaintzen ere.

Tradizio eta ospe handiko azoka da, herri askotako bizilagunak datoz Zamudiora. Zelan baloratzen duzu erakarpen hori?

Oso positiboki. Guretzat harro egoteko modukoa da urtero Zamudiora Txorierri-tik zein Euskadiko beste herri askotatik jendea etortzea. Azoka erreferentziazko hitzordu bihurtu da, eta horrek herriari bizitasuna ematen dio. Gainera, aukera paregabea da Zamudio ezagutzeko, gure

kaleetan giroaz gozatzeko eta bertako ostalaritza eta merkataritza ere ezagutzeko eta indartzeko.

Azoka bakarrik ez, bere inguruan beste ekintza asko antolatu dituzue. Zeintzuk dira ekimen horiek?

Aurten ere egitarau zabala prestatu dugu, eta jarduerak ostiraletik astelehenera luzatuko dira. Barikuan, Zamudiotarren, Zamudioko emakume baserritarren ai-

AmAr
ileapaindegia

Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Larunbata:
8:00-13:30

Uribe plaza, 1 behea
Zamudio
944 520 419

HORTZ KLINIKA

GANDIAGA

94 608 62 30 - 31

klinikagandiaga@euskalnet.net

10:00etatik 20:00etara arte
eta larunbatetan (surretiko txanda)

- Odontologia orokorra
- Implanteak
- Ortodontzia
- PADI

Txantxangorri, 2 - lokala 1, ezk.
(sarrera Lehendakari Agirre Plazatik)
48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

IZ
ILE APAINDEGIA

946036913

Txantxangorri s2
ZAMUDIO

iz.ileapaindegia@gmail.com

Gorbeia, 7 Behea
48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

Tel.: 94 452 21 41
Faxa: 94 452 21 42

www.gestionzamudio.com
gestionzamudio@gestionzamudio.com

Gestión Zamudio

Aholkularitza Fiskala

Jon Vázquez García
AKTUARIO-EKONOMILARIA

ZAMUDIOKO AZOKA

2026

ZEMENDIA 7 – 8 NOVIEMBRE

Karpapean / Bajo carpa

6 BARIKUA VIERNES

18:00 h

18:00–20:00 – Zamudiotorre

Zamudioko emakume baserritarren errekonozimendua.
Reconocimiento a las mujeres baserritarras de Zamudio.

20:00 – Sabino Arana plaza

Idi-probak.

Prueba de bueyes.

17:30

Abere lehiaketa (arrak).

Concurso de machos.

17:30–20:00 – Sabino Arana plaza

Emakumezkoen Bizkaia Open Torneoa (Finala) eta
Gizonezkoen Open Torneoa (2. jardunaldia).

Torneo Open Bizkaia Femenino (Final) y Torneo Open
Masculino (2ª jornada).

19:00 – Mendiko kalea

Musika Los Tenampas taldearekin (mariatxiak).

Música con Los Tenampas (mariachis).

7 ZAPATUA SÁBADO

10:00 h

**XII. TXOKOLATE, GOZOKI ETA
ARTISAUTZA AZOKA**

XII. FERIA DE CHOCOLATE, DULCES Y ARTESANÍA

XXXI. EUSKADIKO LIMUSIN ARRAZAKO ABELGORRI TXAPELKETA
XXXI. CAMPEONATO DE GANADO LIMUSIN DE EUSKADI

11:00

Txokolate–dastaketa Javier Blázquezen eskutik, Sarrikola
opilak eta txokolate eta fruta tailerra.

Cata de chocolate con Javier Blázquez, bollos de Sarrikola
y taller de chocolate y fruta.

Abere lehiaketa (emeak).

Concurso de hembras.

12:00–14:00 – Sabino Arana plaza

Gizonezkoen Bizkaiko Giza Proba Txapelketa
(absolutoa, 3. jardunaldia) eta Gizonezkoen Open Torneoa
(2. jardunaldia).

Campeonato de Bizkaia Masculino (absoluto, 3ª jornada)
y Torneo Open Masculino (2ª jornada).

13:30

Produktu gozoz eta txokolatez osatutako bi saskiren zozketa.

Sorteo de dos cestas de productos dulces y chocolate.

14:00

Herri-bazkaria: indaba gorriak eta limusin–hanburgesa.

Comida popular: alubias rojas y hamburguesa de limusín.

*Tiketak salgai, azokan, egunean bertan, 10:00etatik aurrera.

Los tickets se comprarán en la feria, el mismo día,
a partir de las 10:00h.

15:30

Izozki–dastaketa tailerra, Gelatti Gelattiren eskutik.

Taller de cata de helados con Gelatti Gelatti.

8 DOMEKA DOMINGO

10:00 h

XXXIX. ZAMUDIOKO AZOKA

XXXIX. FERIA DE ZAMUDIO

XXXI. EUSKADIKO LIMUSIN ARRAZAKO ABELGORRI TXAPELKETA
XXXI. CAMPEONATO DE GANADO LIMUSIN DE EUSKADI

10:00

Limusin abelgorrien erakusketa eta lehiaketa.

Exposición y concurso de ganado limusin.

11:00

Abelgorrien enkantea.

Subasta del ganado.

12:00

Txakolin dastaketa, azalpen eta guzti,

Mikel Garaizabalen eskutik.

Cata comentada de txakoli, con Mikel Garaizabal.

13:00

Limusin txapelketako sari–banaketa.

Entrega de premios del campeonato de limusin.

14:00

Nekazaritza lehiaketako sari–banaketa. Ondoren,
nekazaritzako produktuekin egindako bi saskiren zozketa.

Entrega de premios del concurso agrícola. A continuación,
sorteo de dos cestas con productos agrícolas.

20:00

Idi-probak.

Pruebas de bueyes.

9 ASTELEHENA LUNES

20:00 h

20:00

Sabino Arana plaza

Idi-probak.

Prueba de bueyes.

ANTOLATZAILEA:

LAGUNTZAILEAK:

tortza egingo dugu, eta ondoren idi-probak izango dira.

Zapatuan, besteak beste, XII. Txokolate, Gozoki eta Artisautza Azoka, txokolate-dastaketa eta tailerra, ganadu-lehiaketak, Bizkaiko Giza Proba, herri-bazkaria, izozki-dastaketa eta tailerra eta musika izango ditugu. Herri-bazkarian, aurten indabagorria egingo da putxeretan eta limusin-hanburgesak.

Domekan, Zamudioko Azokarekin batera, Limusin ganaduaren erakusketa eta lehiaketa, ganadu-enkantea, txakolin-dastaketa, nekazaritza-lehiaketa eta idi-probak egingo dira. Astelehenean ere idi-probak izango dira, egitarauari amaiera emateko.

Bestetik, zein ekimen nabarmen-duko zenuke?

Aurten hainbat ekimen nabarmen-duko nituzke. Alde batetik, Zamudioko emakume baserritarrei egingo diegun aitortza. Garrantzitsua iruditzen zaigu lehen sektorean egin duten eta egiten duten lana eta ekarpena ikusgarri egitea eta merezi duten aitortza eskaintzea. Azoka bezalako hitzordu batean egiteak, gainera, zentzu berezia dauka, lehen sektorea eta landa-mundua baitira egun hauetako protagonistetako nagusienak.

Bestetik, oso pozgarria da ganadua berriro ere azokara itzultzea. Iaz ezin izan zen ganadu-erakusketarik egin osasun-prebentzioagatik, eta aurten Euskadiko XXXI. Limusin Ganadu Txapelketa ospatuko da Zamudion. Horrek azokaren izaera tradizionala eta lehen sektorearekin duen lotura indartzen ditu.

Zenbat postu egongo dira?

90 postutik gora izango ditugu. Kopuru oso ona da, eta Azokak erakusketari eta ekoizleen artean duen interesa eta indarra erakusten du. Postuak azoka-eremuan banatuko dira, eta eskaintza askotarikoa izango da: elikagaiak, gozokiak eta txokolatea, artisautza, nekazaritzako produktuak eta bestelako tokiko produktuak aurkitu ahal izango dira. Helburua da bisitariak azokatik paseatu eta askotariko proposamenez gozatzeko aukera izatea.

Iaz ez zen ganadurik egon dermatosiarengatik, aurten berriro egongo da?

Bai. Iaz, dermatosi nodular kutsakorren aurkako prebentzio-neurriengatik, ganadu-erakusketa bertan behera utzi behar izan genuen. Aurten, berriz, ga-

nadua Zamudioko Azokara itzuliko da, eta Euskadiko XXXI. Limusin Ganadu Txapelketa izango dugu.

Zapatuan abere emeen eta arren lehiaketak egingo dira, eta igandean Limusin ganaduaren erakusketa eta lehiaketa, abereen enkantea eta txapelketako sari-banaketa izango ditugu.

Zenbateko garrantzia dauka berriro ere ganadua ekartzea?

Garrantzi handia dauka. Ganadua historikoki Zamudioko Azokaren parte izan da, eta azokaren nekazaritza- eta abeltzaintza-izaerarekin lotura zuzena dauka. Gainera, abeltzainek egiten duten lana ikusarazteko eta herritarrak lehen sektorerara hurbiltzeko aukera ematen du.

Iaz egoera berezi bati aurre egin behar izan genion, eta horregatik aurten oso

OAKLAND
ENGLISH

L. LEIZADLA PLAZA, 2 · ZAMUDIO
946 522 857

pasteleriaaramendi

GOSARIAK · OGITARTEKOAK
OSPAKIZUNAK

Astegunetan: 6:30-14:30
Asteburuetan: 8:00-14:00

944 522 049 · 635 203 394
Oiz kalea 6 · ZAMUDIO

Askotariko pintxoak
Plater konbinatuak
8:00etatik irekia

944 522 675
Txinbo kalea 9
ZAMUDIO

pozgarria da ganadua berriro gure artean izatea.

Zer aurreikuspen dituzue azokarako?

Aurreikuspen onak ditugu. 90 postutik gora, ganaduaren itzulera eta lau egunetan zehar jarduera ugari izango ditugu, eta espero dugu aurreko urteetan bezala jende askok parte hartzea. Gure nahia da Azoka herritarrek zein kanpotik etortzen direnek gozatzeko hitzordua izatea, giro onean, eta lehen sektorea, toki-ko produktuak eta gure tradizioak protagonista izatea.

Zer esango zenioke zalantzan dagoen herritar bati azokara bertarazera animatzeko?

Etortzeko esango nioke, zalantzarik gabe. Zamudioko Azoka ez da soilik postuak ikustera etortzea: giroa, gastronomia, ganadua, dastaketak, lehiaketak, herri-kirola, musika eta beste hainbat jarduera izango dira.

Familian, lagunekin edo bakarrik etorrita ere, bada zer ikusi eta zer gozatu. Gainera, aurten ganadua berriro izango dugu, Euskadiko XXXI. Limusin Ganadu Txapelketa ospatuko da eta 90 postutik gora egongo dira. Gainera, azoka osoa karpapean egiten da. Aukera ederra da Zamudiora etorri, eta gure Azoka eta gure herria bertatik bertara bizitzeko. ●

ZAMUDIOKO JAIK

Ez da ekintzarik faltako San Martin jaietan

Azaroaren 11tik 15era ospatuko dituzte San Martin jaiak Zamudion. Zamudioko Udalak eta Eguraldi Ona Jai Batzordeak egitarau luze eta oparoa antolatu dute. Perretxiko Uztela txokoko kideak izango dira pregoilariak. Ohi bezala, auzoetara itzultzeko autobus zerbitzua jarri dute bariku eta zapa-tu gauerako.

Azaroa ez da beste edozein hila-labete Zamudion. San Martin Eguna, jai eguna da herrian, eta lehen bi asteburuetan zeregitekoa ez da faltatzen, lehenengoan azokaren inguruko guztiarekin eta bigarrenean jaiekin. Azaroaren 11tik 15era ospatuko dituzte San Martin jaiak.

Behar bezala ospatzeko, Zamudioko Udalak eta Eguraldi Ona Jai Batzordeak bete-beteko egitaraua antolatu du. Zelan ez, San Martin egunean emango diete hasiera ospakizunei. Azaroaren 11n,

goizean txikienek zirku tailerra egiteko aukera izango dute eta arratsaldean, Zamudio Racingen eskutik, jolasak izango dituzte, biak ala biak frontoian. Nagusiek, ordea, meza, karta txapelketa edota odoloste dastaketa izango dute aukeran. Hurrengokoak dira parte hartuko duten tabernak: Adintsuen Etxea, Ama3, Amaitz, Bide Bi, Bidegorri, Fernan, Mosai, Crazy Guitar, Batzokia eta Pikoteo. Azaroaren 12an, San Martintxu Eguna ospatuko dute, meza egingo dute eta gero luntxa, portikoan.

Akerbeltz taldea arituko da zapatuan, Old Glasses eta Xaukena Xaukekin batera (AKERBELTZ)

Hori bai, ofizialki, San Martin jaiak ez dira azaroaren 13ra arte hasiko. Hain zuzen ere, ez dagoelako jairik txupinazo eta pregoi barik. Aurten, Perretxiko Uz-tela txokoko kideek izango dute horren ardura eta ohorea. Kalejiraren ostean, suzko zezena edota Klean txarangak girotuko du iluntzea. Hau da, musika izango da protagonista barikuan, zer esanik ez gauean. Skabidean taldea igoko da plazako oholtzara eta Brian Leitza DJak luzatuko du jai giroa gaueko ordu txikietara arte. Skabidean taldeak ibilbide luze eta oparoa dauka, 2012an sortu zuten Iruñean eta ska eta reggae doinuak uz-tartzen dituzte beraien kontzertuetan.

Zapatuan umeek amantalak jarriko

dituzte. Batetik, taloa egiten ikasteko tailerra izango dute Karrejuan, eta bestetik, perretxikoak egitekoa, frontoian. Gero, nagusiekin elkartu eta herri bazkarian batuko dira adin guztietako zamudioz-tarrak. Bazkarirako tiketak salgai daude da-goeneko, umeek 10 euro ordaindu behar dituzte eta nagusiek 15 euro. Baz- kaldu ostean, kuadrillen arteko jolasak egingo dituzte.

Aurreko egunean bezala, musikaren bidez luzatuko dute eguna. Hasteko, Ha-maika Buru Txistu taldearen, Zoli Abes-batzaren eta Zamudioko Kamara Korala-ren kontzertuarekin. Jarraian, Matraka Elektrotxarangak girotuko ditu kaleak. Azkenik, Old Glasses taldea, Akerbeltz

Ohi bezala, Udalak auzoetarako autobus berezia jarriko du, begirale eta guzti. Bariku eta zapatuan 00:00etatik 06:00etara egongo da erabilgarri

erromeria eta Xaukena Xauk Djak igoko dira oholtzara. Old Glasses Zallako rock bertsio talde bat da eta Azken 50-70 urteetako rock klasiko handien bertsioak egiten dituzte, euskaraz, ingelesez zein gaztelaniaz abestuz.

Jaiei amaiera emateko, bere 55. urteurrenean Hiru Bat dantza taldeak emanaldia eskainiko du frontoian. Bitartean, Los amigos del Swing taldeak kontzertu berezia eskainiko du Adintsuen Etxean. Glowdrums taldearekin Perretxikoren erreketarekin amaituko dituzte San Martin jaiak hurrengo urtera arte agurtuz.

Ohi bezala, Zamudioko Udalak auzoetarako autobus berezia jarriko du, begirale eta guzti. Bariku eta zapatuan 00:00etatik 06:00etara egongo da autobusa erabilgarri, Arteaga autobus geltokitik aterako da. Horrez gain, udaletik nabarmendu dute ez dutela inolako erasorik onartuko San Martin jaietan eta 633 19 60 14 telefonoa jarri dute erabilgarri. ●

**ANIMAZIOAREN MUNDU HARRIGARRIAN
AMESTEN DUZUN GUZTIA ESKURA DUZU
IRRIKAZUREKIN!**

APAR-FESTA · PUZGARRIAK · ESKOLAKO JAIK
TAILERRAK · ROBOTIKA · DISKO-FESTA

irrikazu
ANIMAZIOA

irrika@irrikazu.com · 656 786 959 · 688 892 013
www.irrikazu.com

TOLDOS TXORIERRI
TOLDOS B. GOYOAGA

Lona industrialak
Sareak
Eguzki-ohialak

TOLZ TXORIERRI
Torrelarragoiti ind, P2
48170 Zamudio
Tel.: 94 452 12 58
Faxa: 94 452 07 44
Gasolindegia ondoan

SAN MARTIN JAIK 2026

ZEMENDIAK 11-15 NOVIEMBRE

11 EGUAZTENA San Martin Eguna

- 11:30** Zirku tailerra frontoian.
- 12:00** Meza Nagusia.
- 16:00** Karta txapelketa Adintsuen Etxean.
- 17:00** Umeentzako jolasak Zamudio Racing Elkartearekin frontoian.
- 19:00** Odoloste dastaketa Zamudioko tabernetan.
Tabernak: Adintsuen Etxea, Ama3, Amaitz, Bide Bi, Bidegorri, Fernan, Mosai, Crazy Guitar, Batzoki, Pikoteo.

12 EGUENA San Martintxu Eguna

- 12:00** Meza eta luntxa portikoan.

13 BARIKUA

- 19:00** Txupinazoa, karameluen jaurtiketa eta kalejira Gazte Elai Txistu Taldea, Bertoko Taldea eta buruhaundiekin.
Pregoa: Perretxiko Uztela Txokoa.
- 20:30** Suzko zezena Sabino Arana plazan.
- 21:00** Klean Txaranga Sabino Arana plazatik.
- 23:00** Kontzertuak: Skabidean + Brian Leitza DJ Sabino Arana plazan.

14 ZAPATUA

- 11:00** Umeentzako talo tailerra Karrejuan.
Umeentzako tailerra frontoian Perretxikoa egiteko.
- 15:00** Herri-bazkaria frontoian (umeentzako menua: 10 € / helduentzako menua: 15 €) eta kuadrillen arteko jolasak.
- 19:00** Kontzertua: Hamaika Buru Txistu Taldea + Zoli Abesbatza + Zamudioko Kamara Korala Karrejuan.
- 20:00** Matrak Elektrotxaranga frontoitik.
- 23:00** Kontzertuak: Old Glasses + Akerbeltz + Xaukena Xauk Sabino Arana plazan.

15 DOMEKA

- 12:00** Dantza erakustaldia frontoian.
- 18:00** Hiru Bat Dantza Taldearen emanaldia frontoian.
- 19:00** Los Amigos del Swing Adintsuen Etxean.
- 20:00** Kalejira Glowdrums taldearekin eta Perretxikoaren erreketak (jai amaiera).

MIÉRCOLES 11 Día de San Martin

- 11:30** Taller circo en el frontón.
- 12:00** Misa Mayor.
- 16:00** Campeonato de cartas en Adintsuen Etxea.
- 17:00** Juegos infantiles con Zamudio Racing Elkartea en el frontón.
- 19:00** Degustación de morcilla en los bares de Zamudio.
Bares: Adintsuen Etxea, Ama3, Amaitz, Bide Bi, Bidegorri, Fernan, Mosai, Crazy Guitar, Batzoki, Pikoteo.

JUEVES 12 Día de San Martintxu

- 12:00** Misa y lunch en el pórtico.

VIERNES 13

- 19:00** Chupinazo, lanzamiento de caramelos y kalejira con Gazte Elai Txistu Taldea, Bertoko Taldea y cabezudos.
Pregón: Perretxiko Uztela Txokoa.
- 20:30** Toro de fuego en la plaza Sabino Arana.
- 21:00** Klean Txaranga desde la plaza Sabino Arana.
- 23:00** Conciertos: Skabidean + Brian Leitza DJ en la plaza Sabino Arana.

SÁBADO 14

- 11:00** Taller infantil de talos en el Carrejo.
Taller infantil para confeccionar el Perretxiko en el frontón.
- 15:00** Comida popular en el frontón (menú infantil: 10 € / menú personas adultas: 15 €) y juegos entre cuadrillas.
- 19:00** Concierto: Hamaika Buru Txistu Taldea + Zoli Abesbatza + Zamudioko Kamara Korala en el Carrejo.
- 20:00** Matrak Elektrotxaranga desde el frontón.
- 23:00** Conciertos: Old Glasses + Akerbeltz + Xaukena Xauk en la plaza Sabino Arana.

DOMINGO 15

- 12:00** Exhibición de danza en el frontón.
- 18:00** Actuación de Hiru Bat Dantza Taldea en el frontón.
- 19:00** Los Amigos del Swing en Adintsuen Etxea.
- 20:00** Kalejira con Glowdrums y quema del Perretxiko (fin de fiestas).

Auzoetarako autobus berezia jaietarako, begirale eta guzti: bariku eta zapatuan, 00:00-06:00 bitartean, eskatu ahala irtengo da autobusa Arteaga autobus-geltokitik (udaletxe aurretik) auzoetarantz.

Autobús especial para fiestas, con monitor/a: el viernes y el sábado, de 00:00-06:00 h, saldrá un autobús a demanda, desde la parada de autobús de Arteaga (frente al ayuntamiento) hacia los barrios.

ERAGO SEXISTARIK
GABEKO JAIEEN ALDE
633 196 014

ATZERA BEGIRA

Loiura goaz, oraingoan ere Indalecio Ojangurenen eskutik. Done Petri eliza dugu atzealdean, eta Guardaminotarren lorategirako sarrera lehen lerroan, Kateara daraman errepidearen bazterrean. Bi hektareatako lurra zuen Guardamino familiak elizaren hegoaldean, bertan igarotzen omen zituen udak familiak. 1990ean hasi ziren eraikitzen 23 etxe atxiki lorategian, eta urte batzuk geroago, etxe nagusia eraitsi eta elizatik metro batzuk urrunago eraiki zuten gaur egun hotela den eraikina.

1961

INDALECIO OJANGUREN BILDUMA / GURE GIPUZKOA (CC BY-SA)

2026

TEKNOLOGIA

Bakarrik hozten
diren materialak

XABIER DIAZ

@xa2_baraka@mastodon.eus

MAGNIFIC / MUHAMMADABDULLAH

Irudikatu ezazu berez hozten den eraikina, energia kontsumitu barik. Edo eguzkitan egonda berotzen ez den autoa. Horiek egiteko beharrezkoak diren materialak laborategian egia dira jada, eta laster eskura izango ditugu.

Etxeko hozkailuak energia behar du barruko elikagaiak hozteko. Objektuek inguruko tenperaturara hurbiltzeko joera dute, eta berezko joera hori aldatzeko energia behar da.

Hozkailuetan zirkuitu itxi batean dagoen gasaren presioa jaisten dugu konpresore batekin eta, ondorioz, hoztu egiten da. Zirkuitu hori hozkailuan zehar doa barruan dituen elikagaiak hozten.

Hozte erradiatibo pasiboko materialen kasuan, bi efektu konbinatzen dira. Alde batetik, iristen zaien energiaren zati bat islatzen dute, ispiluen kasuan argi ikuskorrekin gertatzen den bezala. Baina hori ez da nahikoa, kantitate bat beti xurgatzen baitute.

Bestetik, energia igorri behar dute. Baina hori gorputz guztiek egiten dute, material horien berezitasuna da xurgatzen

“Aspalditik, izotzaldia zetorreanean, nekazariak urez betetako baldeak jartzen zituzten mahastietan eta fruta-arbolen artean.”

dutena baino gehiago igortzen dutela. Balantze energetikoan, beraz, galera bat dago eta horregatik tenperatura jaitsi egiten da.

Ez pentsatu kontu hau berria denik. Aspalditik, izotzaldia zetorreanean, nekazariak urez betetako baldeak jartzen zituzten mahastietan eta fruta-arbolen artean. Ura izozten denean, energia igortzen du, eta, horri esker fruituak eurak izoztea saihesten zen.

Teoria, beraz argi dago, baina prakti-

ka ez da hain erraza. Hasteko, islatzaile onak izan behar dira, bereziki ikuskorrean eta infragorri hurbilean, hori baita gorputzak berotzen dituen Eguzkiaren argi-erradiazioa. Aldi berean, infragorri termikoaren igortzeko gaitasun handia izan behar dute, hau baita atmosferan zeharkatzeko gaitasun handiena duena, eta horrela ihes egingo du ingurua berotu barik. Bukatzeko iraukorak izan behar dute, ingurumen baldintzak jasateko gai.

Hasieran garatu ziren margo eta morteroek nahiko emaitza onak ematen zituzten, batez ere islatzeari dagokionez. Garatu berri diren eta pintura moduan erabili daitezkeen polimero porotsuekin egindako probetan tenperatura 9,2º hoztea lortu zen eta Lhasa hirirako egindako simulazio digitaletan urtean %20,3rainoko aurrezpena lor daitekeela iradokitzen dute.

Aplikazioak asko dira: eraikinetan, karrozeria hotzagoak autoetan, laborantzak muturreko tenperaturetatik babes-teko, zaurietan tenperatura erregulatzen duten aposituak, ura hozteko panelak... Ea txapeletan ere jartzerik dagoen! ●

PATXI
OSTALARITZARAKO ZERBITZU INTEGRALA

40 URTE ZUGANDIK GERTU

www.patxi.coop.eus

f t i y

Neimber Poligonoa / Eteazarre-4, 48170 / Zamudio / 944 522 587 / info@patxi.coop.eus

ZAMUDIO
Loteria Nazionale

Leizaola L. plaza, 7
Tel.: 94 452 09 59
loterias.zamudio@gmail.com

HARATEGIA
ALBERTO

Arbolantxa, 4
Tel.: 944 520 825
48170 ZAMUDIO

JONE GOITISOLO URIARTE

Komunitatearen eraldaketarako teknikaria

BATUZ

Hazitik tiraka, laugarren film laburra Batuzen

Botanikaren hizkuntzan ariko bagina bezala, zinemak ere badu bere bizi-zikloa ikuslearengan. Istorio bakoitzak hazi bat uzten du gure baitan, eta hazi hori, batzuetan ia ohar-kabea, ernaltzen hasten da. Kimua mila modutara agertu daiteke: ordura arte ezezaguna zitzaigun errealtate baten erakusleho legez; gure pentsamendua ureztatu eta astintzen duen errealtate kolpe bezala, gai baten inguruan gehiago jakiteko gose forman, edota barruan genituen emozioak dantzan jartzen dituen zuzendaria bailitzan, besteak beste.

Kimu horietatik guztietatik sorturiko lore-sorta gisa ernaldutako *Umbrables*, Aritz Albaizar eta Eva Marinen gidaritzapean, Batuz Gizarte Fundazioaren gizarte programetan parte hartzen duten pertsonen sortu eta protagonizaturiko laugarren film laburra. Azaroaren 20an ikusiko du argia lehen aldiz Derioko Gurea Aretoan hilabetero burutzen den Sareak Zabal-tzen zinema komunitarioan.

Oraingo honetan, Javier da protagonista. 62 urte ditu, eta lan prekarioak bata bestearen atzetik lotuz bizirautean du. Aspaldi galdutako egonkortasuna berreskuratzeko aukera agertzen zaionean, itxuraz sinplea den oztopo batekin egingo du topo: erroldatuta egon behar da, baina

bizi den etxeko jabeak ez dio horretarako aukerarik ematen. Burokraziaren aurrean amore ematera ohituta, Lourdes ezagutzeak zerbait aldatuko du bere baitan.

Tamalez, *Umbrables* ez da soilik Javierren istorioa. Gizartearen ertzak uste baino gertuago daudela gogorarazteko modu bat ere bada. Prekaritatea ez delako beti ikusten. Ez duelako beti kalean lo egiten. Prekarietateak goizean jaiki, lanera joan, fakturak ordaintzen saiatu eta, hala ere, etengabe oreka galtzeko zorian bizi den hori(ek) ere besarkatzen d(it)u.

Izan ere, bazterkeriaz, etxegabekeriak edo pobreziaz hitz egiten dugunean, sarritan profil jakin batzuk irudikatzen ditugu. Bazterrean dagoen norbait. Sistematik kanpo geratu den norbait. Baina errealtatea askoz konplexuagoa da. Lana izateak ez du beti bizimodu duina bermatzen. Soldata jasotzeak ez du hilabete amaierara iristsiko zarenik ziurtatzen. Eta sistemaren parte izateak ez du esan nahi sistemak bere baitan mantenduko zaituenik. Batzuetan, arauak betetzen, lanean eta aurrera egiten saiatzen ari den pertsona bera da egitura horren arrakalen artean erortzen dena. Eta erortzeko ez da beti kolpe handi bat behar: batzuetan nahikoa da kontratu bat, errolda bat, alokairu bat edo tramite administratibo bat.

Aurreko film laburren aurkezpenetan esan izan dugun bezala, proiektu honen helburua ez da laburmetrai bat egin eta hilabete batzuek *super star* sentitzea. Helburua normalean planotik kanpo gertatzen diren pertsonen ahotsa, presentzia eta protagonismoa ematea da. Azken batean, zinema adierazpen, partaidetza eta sentsibilizazio tresna bihurtzea.

Istorio bat barrutik eta lehen pertsonan kontatzen denean, zerbait aldatzen da, hazitxo bat ereiten da nonbait. Estatistikek urrun geratzen diren errealtateez hitz egin diezagukete; istorioek, ordea, aurpegia eta ahotsa jartzen diete. Beste norbaiten lekuan une batez jartzeko aukera eskaintzen digute. Eta hortxe dago, hain zuzen ere, zinemaren ahalmen eraldatzaileetako bat: erantzunak eskaintzea baino, gure baitan galdera edota hausnarketa berriak sortzea.

Baina eraldaketa ez da indibiduala bakarrik. Komunitatearekin ere badu zerikusia. Pantaila baten aurrean elkartzen garenean, besteen istorioak geure egiten ditugunean eta ondokoaren errealtateak beste begi batzuekin ikusten hasten garenean, zerbait eraikitzen ari gara. Zeren, elkar ikusi eta entzutea da komunitatea, inor planotik kanpo ez uzteko ardura partekatzea. ●

MIHIGINTZA

EULALIA ABAITUA

TXERRA RODRIGUEZ
Hizkuntza aholkularia
blogak/argia.eus/txerra-rodriguez

Mende bat Txorierri euskaldunean: zer aldatu da?

Zelakoa zen euskararen egoera Txorierri 1926an? Datu askorik ez dugu, baina esan genezake labur zurrean eta ñabardura asko eginda, Txorierri orain dela 100 urte euskararen arnagunea zela (seguruenik ez arnagune betea, baina euskararen transmisioa eta sozializazioa hein handi batean bermatuta zegoen herri eta auzo guztietan).

Sozializazioari buruz ari gara, bai, ze sasoi hartan euskarak bazituen hutsuneak, hutsune handiak. Jakina, euskara ez zen ofiziala, euskara ezin zen modu ofizialean idatziz erabili, euskara ez zen idatzizkoan gaur beste erabiltzen (eta, gainera, Txorierriko ia euskaldun guztiak ez zeuden euskaraz alfabetatuta). Horrez gain, euskaraz ez zegoen ikasterik, ez behintzat gaur egungo indar betearekin. Eta euskararen funtzio batzuk gaur egungoak baino dezente mugatuagoak ziren.

Gaztelaniak ere bazuen presentzia egunerokoan, bai. Euskaldun elebakarrak gutxi izango ziren ordurako (adibidez, 1917an Indalecio Prietok kontatzen zuen harridura puntu batekin Derion Deurika

“Hutsune handi samarrak izan arren, oraindik Txorierri euskararen arnagune izango zen 1926an”

baserrian gizon zahar elebakar bat zegoela) eta euskaldun gehienek jakingo zuten gaztelaniaz (seguruenik ere gaitasun oso diferenteak egongo ziren). Baina Txorierriko euskaldun gehienak hobeto moldatuko ziren ahozkoan euskaraz gaztelaniaz baino.

Ordurako, baina, erdaldunak etorriak izango ziren eskualdera beharrera, trenaren eraginez edo bestelako eragin batzuen bidez, nahiz eta oraindik Txorierri gehien bat nekazaritzari emana bizi.

Esanak esan, eta hutsune handi samarrak izan arren, oraindik Txorierri euskararen arnagune izango zen 1926an.

Baina 100 urte pasatu dira 1926tik. Egoera goitik behera aldatu da, tartean mila gauza pasa dira: gerra bat, 40 urteko diktadura bat, Txorierri asko hazi da (kontuan hartu 1926an Txorierriko herririk txikiena biztanle aldetik Derio zela, ez zela 1000 biztanlera heltzen), nekazaritza nagusi izatetik bazterrekoa izatera pasa da, industria dugu nagusi, aireportua eta ehunka pabilioi industrialak ditugu gurean, zerbitzuak eta Parke Teknologikoak.

Eta euskarak arlo batzuetan aurrera egin du: irakaskuntzan, udal administrazioan eta idatzizkoan oro har. Baina ahozkoan (eta transmisioan, eta sozializazioan, eta etxean) atzera egin du: gaur egun Txorierri ez dago arnagunerik. Larrabetzuk du egoerarik samurrena, baina han ere kale erabileran gaztelania da nagusi.

Atzera begira jarri naiz, baina aurrea begiratzeko. Zein izango da euskararen egoera Txorierri 2126an? Ez dakit, noski, baina gaurdanik hasi beharko dugu egoera horretan eragiten, berandu baino lehen. ●

Sondigarbi
GARBITEGIA

ITURRIGANE, 2
635584941

EGUNERO
8:00-22:00

LIBURUDENDA PAPERDENDA
ZAMUDIO

EGUNEROKO PRENTSA, SALGAI

Gorbea kalea, 5
48170 ZAMUDIO

Tlf. / Faxa:
94 452 29 10

aldekone
hortz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

Uribe 7, beheko
48160 DERIO (Bizkaia)

—Especialitate guztiak
zentro bakar batean
—Aurrekontua doan
—Especialitateak:
umeak

1 Ibernaloko Santutegia

2 Ibernaloko Amabirjina

**IÑAKI OLABARRIETA
JOSE ANGEL MENTXAKA**

MENDITIK PATXADAZ

Ibernalo

Ibernalo emakume izena da aspalditik. Gure artean oso arrunta izan ez arren, Euskaltzaindiak onartuta dauka, eta XIII. mendetik dago dokumentatuta. Arrazoiak: Kanpezu herri arabarraren ondoan dagoen santutegi baten izena da, Ibernaloko Santutegia. Bertara hurbilduko gara zazpi kilometroko ibilbide zirkular erraz bat jarraituz, Kanpezun hasi eta amaituz.

Kanpezun aparkatu, eta herriko plazatik gora joanda, laster aurkitu dugu ekialderantz GR1eko marka zuri gorria. Kartelen batean Ibernalora eta Kodesera joateko bidea dela ikusi dugu. Laster asfalto amaitu, eta pista zabal batetik jarraitu dugu, apurka-apurka gorantz. Une batean, Kodesera doan bidea alde batera utzi, eta Ibernalora doana jarraitu dugu. Errepidera helduta, begi bistan izan dugu Ibernaloko santutegia. Oraingo eraikuntza nahiko berria da; erromaniko garaitik zutik egon arren, suntsitua izan da historian zehar. Barruan dagoen Amabirjinaren eskultura XIII. edo XIV. mendekoa da. Gaur egun elizaz gain taberna-jatetxea-aterpea dago bertan. Santutegiaren iparraldetik dagoen bista itzela da, Araba eta Nafarroako muga da ingurua eta bertan je-sartzera eta lasai begiratzera gonbidatzen du. Ermitaren beste aldetik jarraitu dugu oinez pista zabal batetik hasieran eta bide zidor estuago batetik gero.

Beharantz goazen bitartean, apur bat aurrerago ikusten den muinoan Burdin Aroko kastro baten aztarnak daude, *La Horma*. Ez dago urrun, baina Ega ibaiak ez digu hurbiltzen uzten, ez bai dago non gurutzatu inguru honetan. Kastrotonez gain, beste hiru ere aurkitu daitezke inguruan, gizakia lur hauetan aspaldi kokatu zenaren seinale. Bide zidorretik pista zabalera heldu garenean, eskuine-tara egin dugu joan-etorrian Ega ibaiaren urak aurrez aurre izan arte. Leku polita da, gozatzeko modukoa eta udan freskagarria izan daitekeena. Atzera eginez, pista zuzen eta zabaletik Kanpezurako norabidea hartu dugu. Bide bazterrean, Orbisoko errota izan zena dago. Nahiz eta landaretzak tapatuta eta egoera txarrean egon, oraindik aurkitu daiteke errota ezaugarriaren bat.

Behin Kanpezura helduta, merezi du berau sakonago ezagutzea. Hiribildu historikoa izandakoa da. Araba eta Nafarroako mugan dagoenez, Gaztelaren

eta Nafarroaren arteko muga izan zen garai batean, estrategikoki garrantzi handikoa. Santo Kristoren santutxoa (*humilladero*) aurkitu dugu sarreran, gero antzinako kale estuetatik paseatu dugu, batzuk aldapatsuak, erdi-puntuko arkudun ate dotoreak ikusi ditugu, hiruzpalau armarri ikusgarri, udalletxea, ondoan garai bateko harresiaren aztarnak, eta plazan iturria, lehoien ahoetatik ura dariela. Apur bat gorago eginez eliza handia eta dotorea dago, bere portada eta gargolekin... monumentu historiko izendatua dago.

Bertan egonda merezi du hurbil dagoen Orbiso herria bisitatzea. Kale estuak, armarri ederrak, harrizko ate dotoreak, askotan goiko aldean bi giltz gurutzatuta dituen armarri txiki batekin, elizako norbait bizi izan zenaren seinale. Herriko alde batean, bolatoki berri dotorea dago, eta beste aldean, garbitoki zaharra galanta eta are dotoreago, haga bitxiak sustengatua. ●

3 Ega ibaia

4 Kanpezuko harresia

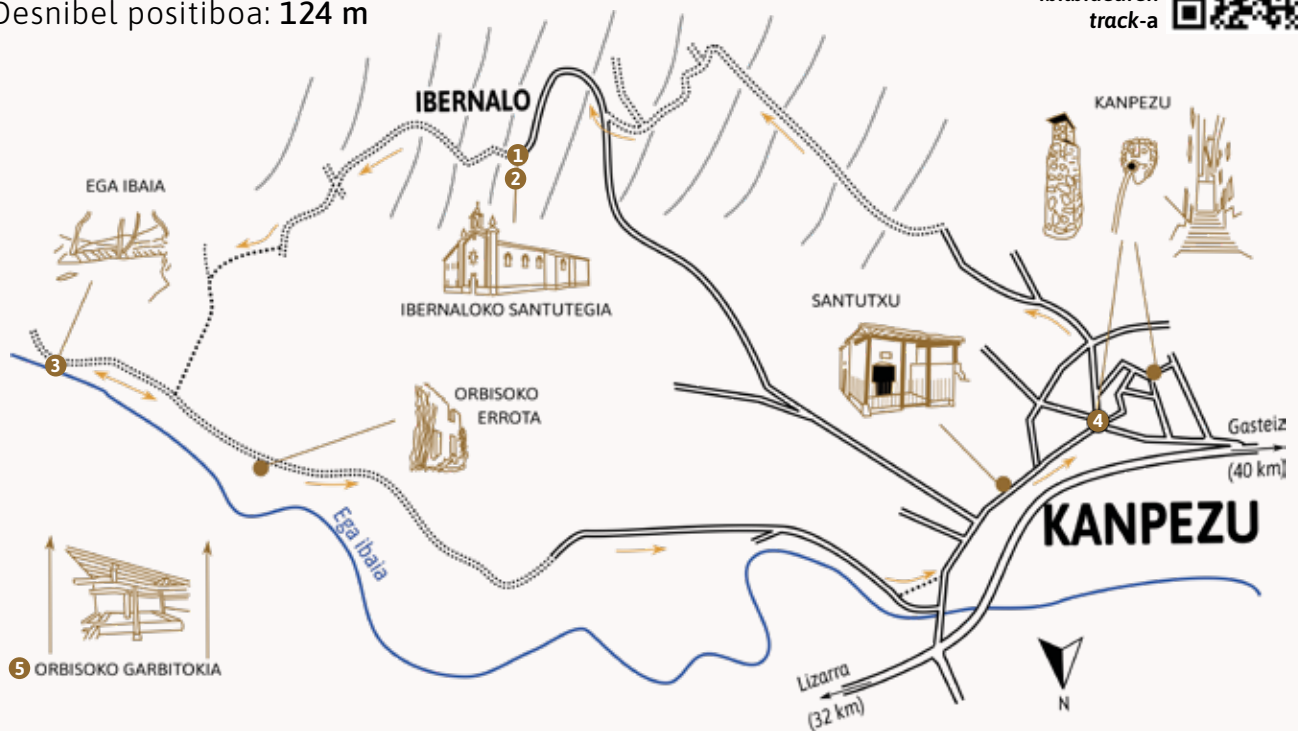
5 Orbisoko garbitokia

Ibilbidea

Distantzia: 7,2 km

Desnibel positiboa: 124 m

Eskuratu
hemen
ibilbidearen
track-a

BASALBEITIKO TXAKOLINA

Riskaiko Txakolina
Denominazio Jaiabeko Erizketa

Goitioltza euzoa, 37 (LEZAMA)
94 455 61 46

Torrealday

ZURE FINANTZIA-OSASUNERAKO BAZKIDE ESTRATEGIKOAK

TERGA, LAN ETA KONTABILITATE AHOLKULARITZA

XURREGOITI JATETXEA

Lauroeta etorbidea, 27
48180 Lolu-Bizkaja
T-Faxa: 94 453 24 40

Whatsapp kanala,
albisteak jasotzeko

Sartu **labur.eus/aikorkanala** helbidean

Sakatu **Jarraitu**, albisteak jasotzeko

Sakatu kanpaintxoa🔔, eduki berria
dagoenean jakinarazpena jasotzeko

DENBORA-PASAĖ

ZAZPI EZBERDINTASUNAK

Topatu zazpi ezberdintasun Loiuko argazki honetan. Zer falta da? Zer dago sobera? Zer dago aldatuta?

AZAROKO AGENDA

1, domeka

08:00 **Peña Cabargara mendi irteera**
DERIO Nagusien Etxean

2, astelehena

16:30 **Nagusientzako adimen artifizialaren hastapenei buruzko tailerra**
DERIO Kultur Birika

3, martitzena

18:30 **Zahartzeko manierak euskal literaturan. Iratxe Retolazak gidatuta**
LARRABETZU Gure Etxean

6, barikua

16:00 **Auzolana eskolan** LARRABETZU

18:30 **Garen piztiaz beste. Hitz egin liteke euskal transfeminismoaz? hitzaldia** LARRABETZU Goikointxurretan

7, zapatua

14:00 **Bizkargi dantza taldearen 12. urteurrena** LARRABETZU Plazan

8, domeka

08:30 **Berreagara mendi irteera** DERIO Frontoi atzealdetik

11:30 **Country line intentsiboa** LEZAMA Kurtzeko ermitan

9, astelehena

16:30 **Nagusientzako adimen artifizialaren hastapenei buruzko tailerra**
DERIO Kultur Birika

10, martitzena

18:30 **Zahartzeko manierak euskal literaturan. Iratxe Retolazak gidatuta**
LARRABETZU Gure Etxean

12, eguna

19:00 **Ipar Alde Abesbatza, pintxopotean** DERIO Goiko tabernetatik

13, barikua

18:30 **Indarkeria matxistaten ertzak. Tortura politikoa hitzaldia** LARRABETZU

19:00 **3D inprimaketa tailerra** LEZAMA Gaztelekua

14, zapatua

08:00 **Erakusketara mikologikorako perretxiko bila** DERIO Udaletxe aurrean

19:00 **3D inprimaketa tailerra** LEZAMA Gaztelekua

15, domeka

10:00 **XVII erakusketa mikologikoa**
DERIO Sollube kalean

12:00 **Las marionetas de Budapest ikuskizuna** DERIO Gurea Aretoan

12:00 **Emakumeen aizkora txapelketa**
LARRABETZU Plazan

18:00 **Bence Sarkadiren txotxongilo emanaldia** LARRABETZU Hori Bain

19, eguna

11:30 **Egnaia ikuskizuna** DERIO Emaus Fundazioko Derioko Eguneko Zentroan. Jarraian, **Txotxongiloen lengoaia** tailer irekia.

19:00 **Literaturaz berbetan: Rosa Parks. Nire istorioa. Amaia Astobiza**
LARRABETZU Goikointxurretan

20, barikua

17:00 **A90 Grados Scape Rooma**
LARRABETZU Joko eta apusturik gabeko egunaren harira.

18:00 **Itzal-antzerkiko eskola-tailerraren aurkezpena** DERIO Gurea Aretoan. Jarraian, **BehiBi's, Nurren bidaia**.

19:30 **Boxeo borrokaldiak** ZAMUDIO Kiroldegian

20:00 **Mattalingo Alaba ikuskizun poetiko-musikala**
LEZAMA Kultur Aretoan

21, zapatua

Bizkaia Kopa Trail Larrabetzu

18:00 **Txiki Rock: euskal rockari errepasoa** SONDIKA Kultur Etxean

19:00 **Meza eta Ipar Alde abesbatza-ren kontzertua** DERIO Isidro Deuna elizan

21:00 **Udazkena martxan: Sweet Rage, Oxabi eta Dj Blessive** DERIO Kirol kantxa estalietan.

22, domeka

07:30 **Murumendira mendi irteera**
DERIO Nagusien Etxean

12:00 **"Historia de una muñeca abandonada"** DERIO Gurea Aretoan

18:00 **'Erresinolaren kantua' antzezla-na** LEZAMA Kultur Aretoan

Lutxi eta zuhaitza dokumentala
LARRABETZU

25, eguaztena

19:00 **Emakumeen aurkako Indarkeria Ezabatzeko Nazioarteko Eguna**
LEZAMA Hilario Astorki plazan

Emakumeen aurkako Indarkeria Ezabatzeko Nazioarteko Eguna, Martxa morea DERIO

26, eguna

18:00 **Intxurreta jai batzordearen bilera zabala** LARRABETZU Angulerin

19:00 **Ipar Alde Abesbatza, pintxopotean** DERIO Goiko tabernetatik

29, domeka

08:00 **San Formeirora mendi irteera**
DERIO Nagusien Etxean

Auzolanean euskara

sustraitik espaziora

Eskatu zure saskia
eta eman **%25**
Nafarroa erdi
eta hegoaldeko
euskalgintzari

errigora.eus

urriak 22 - azaroak 12

Saski beltza 60€

eko Saski berdea 65€

Saski gorria 75€

+ osagarria: **“euskararen haziak ereiten” egutegia 10€**

UDAZKENEKO ESKAINTZAK

STIHL

PRO

BATEK BEZALA EGIN

MOTOZERRA

MSA 60

CON AK 20 + AL 101

LEHEN **339€**

ORAIN

259€

ASTIKENE industrialdea, Berezi 23C
(Bilboko aireportuaren ondoan)
48160 DERIO BIZKAIA

info@agrojardinastikene.com
944 540 652 688 633 197
WWW.AGROJARDINASTIKENE.COM

agrojardin
Astikene